Visszhang

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Szerkeszti:
HUHN GYULA

I. ÉVFOLYAM
27-28. SZÁM

KÁLMÁN MANCI
Pécs volt kedvenc szubrettje, jelenleg Kiss Árpád társulatánál játszik.

Ára 5000 korona.

Hamerli keztyük
Terakata
PÁL és INDRA
ZALAEGERSZEG

I. évfolyam. 27. szám. 1924. december 25.

VISSZHANG

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Megjelenik minden vasárnap | Szerkeszti: Huhn Gyula | Kéziratokat nem adunk vissza

Békesség a földön

Irta: **Móra László**

Karácsonyest volt akkor is. Megilletődötten álltuk körül a csillogó szentfát. Kis fiaim a játékoknak örvendeztek, amit a Jézuska hozott az égből. Én meg szótlanul néztem a mindig kisebbre, kisebbre fogyó szines gyertyákat. Egyik-másik már meg is halt. Meghalt a lángja. Meghalt a viaszteste, csak parányi kis melegje cirógatott még körül.

Elgondolkodtam. Az ember is olyan mint a gyertya. A gyertyát meggyujtja az ember keze és ég, ég, de nem soká! Az embert meggyujtja, lángralobbantja az Isten örökké élő keze s ég, él, lobog, de ez sem soká! Addig, amig az akarja, aki meggyujtotta . . .

Észre se vettem, hogy köröttem öröm, vigság, kacagás muzsikál és csak néztem tovább a haldoklásba hajló karácsonyfagyertyákat. Keresni kezdtem ennek az én meggyujtott gyertyatestemnek a lángját, a lelkét. Keresni kezdtem, látni szerettem volna a saját lelkemet, vagy annak a rajzát, képét . . .

Csacskaság!

A karácsonyfán utolsót libbent egy küzködő gyertyaláng s mielőtt meghalt volna, tüzesen megcsókolta a fölötte terjeszkedő tüzgallyat, ami azonnal lángba gyult. Egy kis csokoládészivet is leolvasztott a fáról.

Eloltottam a meghalt gyertya zendülését. Kerestem tovább a lelkem képét és megtaláltam. Azóta ismerem a lelkemet!

Olyan az, mint egy nagy város, — mint egy ország. Vannak benne utcák, terek, folyók, hegyek paloták. A lelkem egyik utcájában lakik az Emlék és a Mult, a másikban a Szeretet, a harmadikban a Szomoruság, a negyedikben a Szegénység, az ötödikben a Könnyek és Fájdalmak... O, és ki tudná elsorolni mindegyik házat, valamennyi utcát.? Van annak még ki nem épült, meg nem nevezett utcája is. Van annak tere, kertje, utcája olyan, amelyet már benőtt a dudva, a fű . . . Elhagyatott egészen. Talán a Könnyek, a Csalódások házai vannak erre? Meg az elsiratott fejfák?

De van egy fényes, mindig csillogó széles utcája is! Mintha nagy-nagy ivlámpák, örökégő csillagok világitanának benne. Ma ugy szeretnék mindenkit ide elvezetni. Ide, az örömeim utcájába. Ma oly szép, oly fényes az az Öröm-utca.

Örülök. Pedig tegnap még annyi könnyem volt. És ma mérhetetlen öröm simogat, játszik, beszélget velem.

Örülök, mert másokat örülni látok. Mert körülállják most mindenütt az örömet hozó ájándékfát, az Istent dicsérő mesefát.

Örülök, mert ilyenkor — hacsak egy napra is — elül a Világban a

lelketmaró zaj, elhalványul az Élet sok-sok foltja, mintha a szüzfehér hó fehérre nyelné azokat. S ma örül, ma nevet, ma jó mindenki.

És békesség él a földön... Mely egynapi békességben ráismer Isten az ő teremtésére, az emberre!

Ó, ha lelkeinkben mindig karácsonyt élnénk!?

Fájdalmas esti ének

Irta: **Fóthy Ernő**

Te drága nyári szél, de bajmulasztó,
hogy reng zenéd nyomán, mint nagy
[smaragd tó
a rét s hogy búgnak fel a boldog fák,
ha titkos, bús dalod husukba vág.

Te drága nyári szél, te jó, irgalmas,
most jössz, hogy fürteimbe kaphass,
hogy simogassa jó, hüvös kezed
az én lázálmos, forró fejemet.

Hozzád futok te megnyugtató asszony
s ringó öled fejemmel ugy dagasztom,
mint másét tegnap... tegnap este még,
mikor feljajdultak a vágyzenék.

Hozzád futok, hogy menj el ablakához.
(Ilyenkor ott áll — karja alatt vánkos —)
Ó menj el és mondd neki — hisz engem vár —
hogy én... én nem megyek, mert vége már,
mert nincs már dalos zengő csók a számon,
se kar, mi testet ölelésbe zárjon,
se tüz, se vér... Jaj, nincs már buja vágy
s koporsó nékem csak a puha ágy.

És aztán, hogyha kipirul az arca,
a csendes, sima, suttogó szavakra,
mondd meg neki: ne bántson engemet,
kinek számára minden elveszett.

Mondd meg neki, (de ezt már bucsuzáskép)
hogy mindent... mindent, ami rám tán várt
[még:
ajándokom — jaj — ne nevesse ki...
... én mindenem odaadtam neki!...

Ezt mind mondd meg neki és ne haragudj rám,
de látod... látod én szegény nem tudám
elsirni néki ezt egy alkonyon,
mert ajka vért szakitna ajkamon...

Jaj vért, vért!... Pedig huszonöt évemmel
még szeretnék szeretni szerelemmel...
én várnék még nem érzett uj csodát
és nem adom még életkulcsom át

neked, te megnyugtató, hüvös asszony!...
Hogy ajkam csókot csak szádról szakasszon:
nem akarom még!... Hulló, bus levél
nem birok lenni még, te nyári szél.

Ady magyarsága és stilusa

Irta: **Váth János**

Az uj liráról sokat irtak. Tagadták, hogy harcos; ráfogták az iróikra, hogy Verlain, Baudelaire-imitálók. Bemohosodott fejüek, kiknek az uj, de még csak a régi irodalomhoz is semmi köze, igazságokat irtak körüle. Csak róla nem. Sok szó, papiros, kevés érték az irásokban. Leginkább Ady magyarsága nem fért a fejükbe, mert ráébredt a magyar bünökre s kulturálatlanságokra. A Budapesti Hirlap még sirásához is folyamodott, hogy ütőkártyának előszedje Komjáthyt s magyarságát odavágja Ady és társaihoz. Tanulmányt iratott róla Sikabonyival. (Vastag könyvben, de kevés rólairással.) Mikor munkatársa volt Komjáthy, akkor még éhbéren tengődtette s mostohán ki-kihuzott egy-egy eredeti, merészebbséget a soraiból. Mondani sem kell, hogy a B. H. volt a világító torony az uj lira rengetegében bolyongóknak. És vágták az erdőt. Adyból kiirtották s letagadták a magyarságát és kiközösitették a nagypipáju hazafiak pöfékelő soraiból. Fájt nekik, hogy márc. 15., okt. 6-ra való alkalmi zöngemények nem akadtak a sürün megjelenő Ady-kötetekben. Hiányzott az Ábrányiak, Jakab Ödönök csizmatalpszivósságu alkalmi ódája: a szónokias hazafiság. Ő az álliberalizmus szólamai helyett, az illuziós magyarok fülébe kiáltja Széchenyi igéit: nemzethalál, magyar parlag, szomoru magyar róna, halálszagu bus magyar róna, ugar, haláltó, temető; puszta nagy magyar sivatag. Az öndicsőitő magyar válságban egyedül visong ő, a viharmadár, előre látja e mai ebek harmincadára jutásunkat. Mert neki nem kellettek a megálmodott álmok, s nem letünt, irodalomtörténeti hagyományokon élősködött. Hiszen maguk a nagyok epigonjai is kigunyolták azt a réginyelvet, pedig ujat alkotni nem tudtak helyette. És minden

sorát hibás szögből nézték s ítélték meg.

Mi Prohászka szavaival indulunk Ady magyarsága keresésére. Tekintjük elváltozott pszichológiáját s ezért értjük nyelvét, érzését s nem botránkozunk meg farizeuskodóan a bünösökkel való evésén s Magdolnáin. Mert — lehajolt, leáhitatosodott a magyar rögig, ahogy előtte senki se tette, mert példás alakban kis országa orcájára ütött.

Adyt magyarvonatkozásu stilusa különiti el mestereitől, a franciáktól s teszi magyarrá. De rokonitja velük a jelen állapotokkal való elégedetlenség, ami mindig a haladás inditója. Bevezető verse ékes bizonyság: Góg és Magóg fia a hazakereső magyarok utján, Vereckén jön kaput döngetni. Fülében ősmagyar dal rivall. De uj idők uj dalait akarja elsirni Dévénynél betörve a Kárpátok alatt. Ha Vazul sorsára jut is, ha százszor elátkozza is Pusztaszer (a maradiság) uj és magyar lesz a győztes dal. Csupa magyar motivum: Kárpátok, Dévény, Vazul, Verecke, Pusztaszer... ólomöntés, kapudöngetés... Emlékszünk rá a történelemből! Adria helyet: Dévény, a Nyugat. Ez eddig nem uj. De a beállitás, az uj, szokatlan. Góg és Magóg őskeleti bibliás és Verecke részben ismeretlen nevek a belletrisztikában. Adynál ez mind szimbolum: Kelet a kulturálatlanság, Nyugat a kultura jelképezése. — A Hortobágy poétáját sok-sok méla vágy kinozza. Nem értik meg délibábos, alkonyatos álmait, csak bámulják; virágos szóba szökkent verseit a csorda népek lelegelik. Káromkodnia kell itten és fütyörésznie. K tlelküsége Párisban való tartózkodása után nyilatkozik meg. A nyugati kulturától megmámorosodottan gondol irtózva haza, a Duna mellé. Ott szent Cecilia hajol dalos, finom remegésü lelkére, itthon cédához hajtja durva öröm s pézsmaszag, daltalan szivek koldus zsivaja várja a naptalan Keleten. Az iharfa a magyar fája s elátkozza, hogy ide köti. Párisba menekül, az a Bakonya s rejti iránszagu szittyasereg elől az Álmos fajából való messzelátó lelkü szegénylegényét. Még meghalni is odasiet. A kiábrándult magyar fanatikusan hadakozik ellene, hogy magyar kéz fogja le szemét. Szent Margit is Nyugatról várt dalos, törékeny, halk asszonyos, könnyes trubadurra. Hiába áhitott. Prüszkölő kun lovakon hetyke, vadbajszu, lármás, mokány magyar urak érkeztek csak — s Jézusnak áldozták Margitot. Ős kajánnal nem birt együtt inni, basáskodón szeretkezni: a piros hajnalok hosszu, ablakkopogtató során át. — Az Isten-kereséssel megindul Ady haza felé. A szive révén jut Istenhez. Mikor meg a megértést is vágyja: „Szeretném, ha szeretnének", becézve szólitgatja kicsi országát: Fel-feldobott kő c. zsuzsu apróságu költeményében. Magábaszáll. A fizikai törvényszerüség szerint magyar sorsosan, feldobott kőként földre hull s a rögére szoritva fülét, hallgatja szive dobbanását s áhitja: „Istenem, add nekem azt a holt hitet, hogy magyar szemmel tudjak nézni... parádézni". Mindig melegebbre melegül a kálvinista prédikátorok ivadékának ajkán a magyar ige a haza iránt. Uj életet, megujulást vár számára. Falu csöndje, szagos virágok, zöngő méhek enteriörjét álmodja vissza. Titokban megvan kis falusi házukkal, s nem komédiáznak. Harag, átok, szitok nélkül megy kifelé s feketezöld babérfák terhe esőzik a távozóra. Kimegy, hogy százszor földobott kőként százszor visszaszálljon. Még sétát is rendez bölcsőhelye körül s végigmutogatja legendás szülőföldje népmesés vidékét: ő a régi tüzek fekete üszke. Szereti bölcsőhelyét, a hepehupás vén Szilágyot, az ős dicsőségü Krasznahorkát, a kalotai „nyugodt nagyságos arcokat."

Budapest csuf Átokváros neki, „hisz ide én nem kellettem“ és szökik belőle a Pocsolyás Ér mellé. Kétlelkűsége elhagyja, de azért kiábrándult magyar marad és ki-kisir belőle vadságaikon, durvaságaikon, bakós örömeiken, kocsmagőzös dáridóikon érzett fájdalma. Finomságokra rezonáló lelkét veri a nyugati vágy, a tiszta asszony áhitása, a több emberség. Más kor emberét hevitette a magyarság hármas igétől való boldogulása. Ady lelkiséget keres, vágy és szeretném hozzátenni, hogy sürgetne is. De tagadásánál, a hiányának ostorozásánál tovább nem jut. Trágyás, józan, izzadt mezőkre nem valók efféle bolond, nagyszerü, szent, égi komédiák, — mint Ady szivárványszines, finomremegésü lelke. Faluja kedves visszajáró motivuma a magyarsághoz. A tékozlót, eretneket, aki más szemmel mer messzelátni, megszánják, szeretik ott, akár pendelyes korában, pedig elnyütt, megsárgult. Szelid esti imádságra hangolódik a vén, rossz, beteg gyerek. Istenes áhitata közben fölidézgeti a régi álmokat s az Öreg suhanc vágyakozása lesz, hogy gyérülő haját érintetlen, szelid leány borzolná föl. Az éjbe futó gőzösökről sok nehéz könnyes jóslást sóhajt az Alföld népe sorsára. Szánja, hogy nincs kedve ujjá lenni s álmuk a zsiros semmi; csak a multjukat állják, védik. A Bujdosó kuruc rigmusában felhányja, kergette a labanchordát: „Még nem fordultfelém orcád Rossz csillagu Magyarország... Hullasztottam meleg vérem, Rágódtam dobott kenyéren... Áldott inség magyar élet, Világon nincs párod néked... Elbocsát az anyánk csókja, minden rózsánk véres rózsa. Bénán esünk koporsóba, de igy éltünk vitéz módra“... Magyarságának legszebbje mégis csak a föl-földobott kő és a Magyar ugar marad előttem. A megtérés, a bünbánat Paul Verlaines máról-holnapravalóságának legjobb bizonyitéka Adyban s legjellemzőbb költészetére is. Petőfi, Eötvös József br. javitó irányzata, állapotokkal való elégedetlensége mind ellentétet szült. Az elsőnek gunyolódásain: A magyar nemesen, Pató Pálon, Eötvös: Falu jegyzőjén s néhány irányzatosságán fel-feljajdultak megjelenésükkor, de Madách: Ember tragédiájából értjük, hogy „hasztalan sorsunk a meg nem állás“, de Prohászkával valljuk és adunk igazat Adynak: „A világ nem kész s fejlődésében még uj problémákat kavar föl... A szellemi világban nincs mozdulatlanság.“ Ady is az uj idők motivumainak megsejditője. Magyarsága a lelkiséget áhitja. Öblös, teleszáju szittyaság ez, hiába a halkszavuság, álomlovagság emlegetése, kevés a selymes ária rigmusaiban. Magyaros vér pattog ereiben: deklamálás, retorika, melldörömbölés nélkül is érezzük s megértjük erényeit. Szerette ostorozott faját „szép uri fajtánk, amelyet edzettek százados kohók; megilletné itt a vezetés; pimasz szép arccal, látszik, hogy akar, de busan közben lekönyököl, nyög, sir, ez az én fajtám: a magyar. Cigánynépek langyszivü sihederje, nehéznyelvü, rest a szóra, aki süket halált akar s ki van szolgáltatva nála céltudatosabb, erősebben akaró fajoknak, gácsnak, svábnak, zsidónak.“

Uj érzéshez, uj gondolati körhöz uj stilust kellett teremteni. Az uj stilusban van sok modorosság és még több az akarni akarás apró bojhosok száján s tolla alatt. A magyartalanságukkal is azok kérkedtek legjobban; igazuk van. Adyban is értékek mellett értéktelenségek vannak. Gyönge kritikája sokszor növeszt nyilvánosságra apró, napfénytelen hajtásokat, de Ady presztizse táplálja őket. Stilusában sok a megérzékeltetni akarás. A természetrajzisták után jött, mint Leconte de Lisle, akik a külvilág megfoghatóságait énekelték meg. Elvontságokat

érzékivé tenni, ez Ady feladata mesterei nyomán. Hajlik a misztikusságra. Két oldalának jellemzésére adom, hogy kálvinista létére is kath. liturgikus szavakat szőtt stiljébe s emelte széppé velök; másutt profanizált szent kifejezéseket. A metonimiát jobban szereti a metaforánál. Névszó halmozása szokatlanul nagy a régi magyar irodalmat nem nézők előtt.

Liturgikusságára: szüz leányok, bús, istenes ének, köd és zsolozsma, egy közeledő koporsóra, csengetyüzni a gyászmenetnek, ezüst sátrak fekete leple alatt, lóbálni gyászkeresztet, állni gyászban, sulyos ezüstben, fojtott zsolozsmát énekelni, orgonák bugása, komor nappal, néma szolgákkal, tömjénárban, mellet verve, térdepelve, megbánni mindent, gyónva, testamentum. *A profanizálásra:* Én nem leszek a szürkék hegedőse, hajtson szentlélek, krisztuskodok, korcs hegyi beszéd, Máriától Veronikáig hajolnak el a férfikarok . . .

Metonimikusságára: Szent Margit: egy folytott sikoly; a durvaság, Ős kaján, elégettsége, régi tüzek fekete üszke; anya és szerető: Mária és Veronika.

Névszóhalmozása: könnyel, virággal, félelemmel; tengeres, téli, szürke tájon; füstösek, furcsák, búsak, biborak; dalos, törékeny, halk fiu; szédül, elbusong, lehull.

Megérzékitése elvontságoknak: Élet, Öröm, Daloló, Nagyur, Vágy.

Szokatlanságok: rőzsedal, apró hevüléseken kelt dalok, ájult tüznyár, ültem partjain a gondnak, pandurhad: a kritikusai, percek aratója: impresszionista, nem sujt tüzhelybánat, pávás kedv, piros csodákkal rakott élet . . .

Szómodorosságok: bús babonás, babonás bús, bús merészség, álomfickó, álomerdő, álomlovag stb . . . csókcsatatér, csókpalota, csóklabirint stb.

Ady nyelvét a népéből is gazdagitotta: bamba, gatyás, habzsol, lohol, parasztnyár, zaklat, rőzse, összelép, elillan, ugar, avar, fölhorgad, fattyu, nem halt meg, csak befordult a falnak . . . Sokat meritett saját lelkéből, kath. liturgiából, régi költészetből, leginkább a kurucból: tiz jó évig; egy rossz karddal; soha-soha, sohasoha, labanchorda; rosszcsillagu; sirattalak nem sirattál; hullasztottan; lengyel urak; bénán, kényes, büszke pávák, napszéditő tollak; hirrel hirdessétek; vagy bolondok vagyunk, vagy ez a mi hitünk; tor-ülők . . . A ritmusa, versformája is gyakran emlékeztet a kuruckorbeli, Balassa Bálintos verselésre. Ott a szó is simul az alakhoz és tele archaizmussal.

Bizony gazdag költészet az Ady poézise s kurucos hite, harcolási módja a megértetlenség miatt a Rákócziak korára emlékeztet. Szellemi csata a kulturáért a kevesebb pózolás és pávástalan kedv ellen, már kár, mert nem megértetlen Ady. A grand nation piszkos lebujokban engedte tengődni Paul Verlaint s még ma is jeltelen a sirja. Külföldi nagy utakra: Páris, Riviera . . . még sohse telett nekik, mint Adynak. Ne bántson Ady Endre, hogy csizmás magyar voltál. Finom szatytyánból szabatták rád, Paul Verlain, Baudelaire pedig elhagyatva, lezüllve, rossz sarukban haltak meg. Áldd és ne áthozd magyar sorsod, mert te csak áldhatod . . . Feltépted a magyar nemzet sebeit. Nyugatias irányzatod után következik majd a kulturás nemzeti irodalom, ahogy a deákos, a németes, a franciás irodalom ráébredt a Petőfik, Aranyok uj, teljesen a népiesből gazdagult hangjára, vérbő magyarságára. Hasztalan erőlködés ma is az ellened valók berzenkedése, ahogy hasztalan a melletted való dobverés, modernkedés, Baudelaire-bőrben való oroszlánkodás. Ezek ifjuságuk révén köszönhették, hogy melletted, árnyé-

kodban tagadhatták magyarságukat, amik nem; vagy véletlenül voltak, mert zsidók. Az értetlenek, ellened harcolók irigyelhetve moroghatnak rád, hogy hangot adjanak icipicinységüknek s palástolhassák az idővel haladhatlanságukat. Ne bántson, Ady Endre az se, de ne vigadoztasson a tulvilágon „Ázott szénarendeidben száritó napsugárra forgatott rodhadt és barna füvek“ se. Eljutottál igy is az Értől az Oceánig s nem a te bünöd, hogy hazáddal forditva esett; sok szép elme között igazolt Szegfü Gyula, szeretett Lévay József s Gyulai Pál is értett. Vallásosságodról irt egy kath. teológiai tanár igen szépen az Ur 1923. évében. Neve: Székely László.

*Tul hegyen-völgyön**

Irta: **Kocsis László**

Zengj versem, mindig csendesebb,
Légy rács a multon, mély retesz,
Lásd, kandi kedvem félre tesz
Mágiát, márványt, selymeket.

Már itt a küszöb, hontalan!
Kámzsám telve bő gyümölccsel,
Angyalkéz és nem bünös csel
Terhelte gyönggyel kosaram.

Olajos korsóm szinig áll,
Szine szinarany, ize méz,
Kék tükre égi vizre néz
S méze örökké csurdogál.

Hidam a rögről fölivel,
Hol csillagtábor táboroz
S tul hegyen-völgyön sátoros
Szárnyak selyme röpiti fel.

Bűnöm, lázam, szenvedésem
S minden, ami bennem gyarló,
Várja, hogy egy gyémánt sarló
Arassa égi vetésem.

*Mutatvány a szerző **„Arany ampolna“** cimü uj verseskönyvéből.

Bertalanéj

Irta: **Péchy-Horváth Rezső.**

Egyszer egy vasuti kupéban hallottam az itt következő történetet:

— Abban a rémséges, szomoru és lélekzetfojtó esztendőben történt, amely a vesztett világháborut követte és amelyről egyik nagy politikusunk igen találóan találta mondani, hogy a magyar nemzetnek azon a tavaszon nem volt tavasza. Gazfickók — ocsui egy idegen fajnak — telepedtek a nemzet nyakába és csikartak kezükbe minden közhatalmat. Fojtogatva telepedtek ránk, fojtogatni kezdték nemzeti létünket és el akartak törölni mindent, ami szent, nyakunkba-lelkünkbe forrottan, tradiciósan és fájdalmasan magyar... Letépték és meggyalázták saját fővárosunk falai között a szent nemzeti lobogót és helyette vörös rongyot aggattak ki mindenüvé, torz és émelygős vörös rongyokat, a hóhérok egykori gyülöletes és borzongatós skarlát-szinét.

Megtettek két-három német tudóst csalhatatlan pápának és aszerint, amit azok néhány álmodozó könyvben teoretikusan lefektettek egy képzeletbeli minta államról, akarták berendezni a mi országunkat is. Naivan, enyhén és egyszerüen kommunistáknak nevezték magukat — elméletben, holott a józan kritikáju kortársak mindegyike egész más, korántsem ilyen enyhe és hangzatos néven tanulta ismerni őket, a gyakorlatban: a cselekedeteik után. Család, vallás, haza, magántulajdon; mind-mind „nevetséges sallang“, „ósdi maradiság“, „penészes középkor“ volt az ő szemükben és erős, kegyetlen kézzel — sokszor vérrel is — akarták végleg eltörölni valamennyit.

A tisztességes emberek, akik sem nem kótyagosodtak meg elvont „tumányos“ tételektől, sem nem voltak minden erkölcsi érzék hiján, undorodva és élesen szenvedve kinlód-

tak ezalatt. Ha mégis felszisszentek és hangosan mertek felszólalni a végnélküli gazságok ellen, kurtán bántak el velük: börtön, bunkósbot, kötél lett a végük. A sötét kültelkek csavargóiból, alkoholista mesterlegényekből és egyéb aljas csőcselékből kerültek ki a „birák" és a forradalmi törvényszékek meglepően gyorsan hozták meg a visszavonhatatlan és felebbezhetetlen itéleteket, amelyeket a söpredék-birák röhögve és vigyorogva hirdettek ki.

Szorongás, rémület és halálos némaság alatt gunnyasztott minden ember. A félelemtől alig eredt meg a szavuk az embereknek... Gigászi vörös árnyék borult rá az emberekre, az életre, a tavaszra...

Nem, nem volt a magyar nemzetnek akkor tavassza!

Egyszer, forró juniusvégi napon, hire futott, hogy Budapesten az elcsigázott szenvedők fegyvert fogtak és fegyverrel a kezükben akarták visszaállitani az ész, a becsület, a tisztesség, a jog és a magyarság uralmát. Suttogva járt ez a hir hajlékról-hajlékra és az aggodalomtól eddig rémületes, megszürkült arcok egyszerre megszinesedtek a hallatára.

Dunamelletti községben lakom és azon az estén egyszeribe hajnalhasadás kelt a házaink fölé az ősi folyam felől... Két-három dunai monitor jött, ugyanazok, amelyekről később megtudtuk, hogy végső elkeseredésükben ágyutüz alá vették a rablóbanda dunaparti főhadiszállását, egy kényes-fényes pesti strand-hohotelt.

A monitorok zöldesszürke, alacsony teste süvitve hasitotta az elsötétedő alkonyi vizeket, kéményeikből sürü, vastag füstlobogó uszott, kavargott, csavarodott fel a magasba. A nyugati ég alja halványkék és lila szinekben pompázott, keskeny narancssárga csikok usztak alattuk bátortalanul és elhalványodva.

A monitorok megszólaltatták szirénájukat, amint a községhez értek és percekig sivitoztak-sikongtak ezek a vijjogó gőzsiphangok a csendes falu álmodozó pihenésébe. A part percek alatt megtelt emberekkel. Könnytől nedves szemek meredtek a lassan, libasorban uszó hajókra, amelyeken a piros-fehér-zöld lobogó csapkolódott fáradtan és restelkedve.

És ekkor egy matróz harsogó hangja süvitett végig a sötétedő vizek felett, mifelénk:

— Halló!... Vége a vörös uralomnak!... Összelőttük a szovjetházat... megbukott a vörös uralom... angol diktatura alatt állunk... Éljen a haza!...

Friss, üde szellő borzongott végig a Duna tükrén és a hajók lassan, méltóságteljesen haladtak lefelé a nagy vizen, bele a szintelenedő alkonyatba, a fedélzeteken a temérdek fehérruhás tengerésszel... Akkor még nem tudtuk, ők se tudták: hová mennek? Átmentek a demarkációs vonalon, Baja felett, hogy a szerbek barátsága és oltalma alatt legyenek biztonságban a vörös boszu elül.

A többit — legalább bizonyos részeket — csak rövid távirati stilusban kell elmondanom.

A község népe, egyértelmüleg, össze nem beszélve, megható ünnepléshez fogott. Fehérruhás leánykák virágbokrétás menete lepte el az utcákat, cigánybanda tüzes muzsikája harsant bele az estébe és az ünneplőbe öltözött, ünneplő arcu férfiak, asszonyok körmenetező sokasága között, az áhitatos, fedetlen fejek felett, imbolygó templomi zászlók alatt egyszerre csak megcsendült a magyarság szentséges-szent éneke, imája, könyörgése, vezeklése, vigasztalója, bátoritója: a Himnusz!... Riadva, harsogva, mámorosan szálltak fel a szent melódia hullámai és megkavarogtak, megforgolódtak a hüs esti levegőben, hogy mint nyu-

godt tó vizébe hajtott kődarab nyomán a vizkarikák, mind szélesebben, mind nagyobb köröket vetve hullámozzanak tovább . . . tovább . . .

Az imádságos ének akkordjai diadalmasan szálltak be az udvarokba, a házakba, a szobákba . . . az agyakba és a szivekbe . . . és a szemekben lángnyilu tüz lobogott fel vészesen és fenyegetően, mint anyai szemben az ádáz, gyülöletes harag, ha a kicsinyét bántják.

Órákig tartott ez a lelkesedett utcai ünneplés, ez a himnuszos hálaadás. Aztán elpihent mindenki, az emberek ünnepi vacsorához ültek. Bor is került az asztalra, a magyar ember tüzes, őszinte barátja, asztaltársa.

Éjjel aztán mérges dübörgés zuhogott végég az utcákon. Megzörgette a csendesen szunnyadók ablakait. Nehéz kocsik, iromba teherautók csörömpöltek végig a községen, lármás motorhangok verték fel az éjszaka álmos csendességét. Az autókról sötéttekintetü, mocskos beszédü, tányérsapkás katonafélék ugráltak le. Állig felfegyverkezve valamennyi. Puska, bajonett, rohamkés, revolver, kézigranát és gyilok a szemekben, öldöklő méreg a szivekben . . .

A kifosztott, kiüresitett grófi kastélyt tették meg főhadiszállásnak. Aztán, hogy lerakták a géppuskákat és felállitották a kis ágyujokat, csoportokra oszolva kezdtek lótni-futni az „ellenforradalmárok“ után, akik valóban hajmeresztő, szörnyü bünben találtattak; el merték felejteni, hogy halálos bün a magyar haza földjén magyaroknak lenniök! . . .

Ezen az éjszakán szégyenletében a hold is elbujt felhőkárpitjai mögé. Jajgatások, pofonok, ütések, durva káromkodás-özönök, szidalmak és részeg orditozások hangjai repdeztek a sötétben és a mélyen elfüggönyzőtt ablakok mögött vacogó fogakkal a rémülettől halálraváltan rejtőzködtek az emberek . . . mialatt az utcákon bestiális had Bertalan-éjszakát rendezett . . . Kinos vallatások estek odakünn a koromsötétségben, puskatusok csattantak emberi arcokon, vállakon, hátakon, tagokon . . . és tucatnyi, állig felfegyverkezett ember verte-kinozta az ágyból előráncigált, félig mezitelen, félig alsóruhába bujt embereket . . .

Én csak azt mesélem el bővebben, amit a saját szemeimmel láttam.

Éjjel, vagy tizenegy órakor, durván megkopogtatták a mi utcai ablakainkat is. Kaput nyitottunk. Vagy két tucat katona nyomult be az udvarba. Legott apámhoz fordultak:

— Mi a fehér gárda parancsnokai vagyunk. Akar-e velünk tartani?

Édes apámat szerencsére nem hagyta el a lélekjelenléte és észre is vette a cselfogást. Igy felelt hát:

— Én már öreg ember vagyok. Nekem mindegy, akár vörös, akár fehér. Én nem politizálok.

Dühösen ráorditott az egyik, aztán az egyik öcsémhez fordult:

— Nem akar beállni a fehér gárdába? Mi a fehérek vagyunk!

És fenyegetőleg szegeztek a mellének vagy hat szuronyt . . .

Az öcskös remegve, reszketve, tiltakozott:

— Én még nagyon fiatal vagyok... én még nem akarok beleavatkozni...

Be sem fejezhette. Ahányan voltak, mind nekiestek. Kézzel, bajonettel, puskatussal verték, ahol csak érték. Közben leirhatatlan durvaságok özönével szidták. A fiu kért, könyörgött, sirt, jajgatott, de azok csak verték, püfölték tovább, fáradhatatlanul és kitartóan, mintha soha sem akarnák abbahagyni. A szivszaggató jajkiáltások, a koromsötét udvar titokteljessége, a láthatatlan támadók, a két férfi előfehérlő alsóruhája, a nekiszilajult káromkodások és végül a szivet remegtető zuhogással hangzó csapások együttvéve a borzalomnak, a rémületesnek, a halálos félelemnek olyan csodálatos vegyülékét adták,

ami jéghideg cirógatásokat idézett elő a hátgerincemen és hideg verejtéket gyögyöztette elő a homlokon. A zürzavaros hangok egész életemen át sohasem fognak elhagyni, azok mindig a fülemben zugnak-hangzanak, valahányszor csak magam elé képzelem azt a rémséges éjszakát...

Ekkor egy lakónk, egy fiatalházas hajógépész, aki betegen feküdt a lakásán, nem állotta tovább a rémséges, gyilkoló csépelést: kijött a lakásából és, szintén alsóruhában, ahogy az ágyból kiszállott, az udvar közepére jött. De még egyetlen szót sem szólhatott, máris nekirohantak. És most már ő is orditott, jajveszékelt és könyörgött, mert őt is verték puskatussal, ököllel, kézzel és bajonettel . . . Akik nem ütöttek, szörnyen röhögtek . . .

Az egész, ahogy itt elmondom, nem tartott tovább két percnél. De nekünk egy végnélküli müveletnek, egy örökkévalóságignak tünt fel. És valóban, talán egy örökkévalóságig verték volna ezt a két védtelen, védekezni sem akaró férfit, ha azok egyszer csak össze nem esnek. Ekkor még beléjök rugtak a véres testekbe, amelyeken a fehér alsóruha temérdek helyen tenyérnyi vörös foltoktól tarkállott... Ájult volt mind a kettő...

— Kell himnusz?! Kell ellenforradalom?! — röhögtek a vörös katonák és végre nagy fenyegetőzve, eltávoztak.

Hány udvarban, hány lakásban ismétlődött meg ez az embertelen jelenet: ki tudná azt pontosan megmondani? Nem mindenki dicsekedett el vele később, hogy félholtra verték. Pedig a verés, a csépelés egész éjjel tartott, sőt még másnap is.

Bizony, a monitorok egy kevéssé elvetették a sulykot; örömükben kissé többet mondtak a valóságnál — és ezt a kis tévedést drágán fizette meg a község.

Ezt a „drágát“ még másként: szószerint is értelmezhetjük. Másnap ugyanis nagy gőgösen kihirdették a községben, hogy tekintettel a község lakosságának „államellenes magatartására“, hadisarcot kell fizetniök... Ez a hadisarc — ha még jól emlékszem — közel járt a millióhoz, és részben élelmiszerekben, részben pénzben — persze kék pénzben — kellett leróni . . .

Igy szenvedtük neg a hüséges magyarságunkat saját hazánk földjén.

A monitorok pedig akkor már nyugodtan horgonyoztak valahol messze lenn a Dunán, a jó ellenség védő oltalma alatt.

Gyónás

Irta: **Klug Kató**

Én senkinek nem akartam kárát.
Mindig adtam, minden megfizettem.
Én nem jártam titkos, tiltott uton,
Egyedül bolyongtam könnyharmatos réten
Én minden bánatnál megálltam.
Vigaszt adtam, ha volt mit adni nékem.

Gyónok: gyónom egy szörnyü vétkem.
Valaki eltévedt, — megkerestem.
Valaki elesett, — felemeltem.
Hivott! — mentem, megszerettem!
„Én vétkem, én vétkem!
Én legnagyobb vétkem!“

Reggel

Irta: **Németh János**

Napkeltekor már ablakot nyitok,
Olyan a falu, mint egy mély titok.

Az öreg házak eresze alatt,
Vidám kis füsti-fecskeraj szalad.

Az akácfákon nyilik a virág,
A szél behozza pompás illatát.

Én csak szivom, mint gyermek a tejet
És bámulom a bögő tehenet.

Amig igy csöndben nézek messzire,
Szobánkba jön egy kedves kis csibe.

Csipeg, cseveg, a zsomborhoz szalad,
S a buzaszemtől hangja elakad.

A macskánk sunyin melléje oson
És nagyot lódit a kis zsomboron.

Szegény kis csibe szégyenkezve, árván
Kibandukol az ajtó nyilásán . . .

Kései koszoru
ifj. Kárpáti Endre sirjára

Irta: **Finta Sándor**

A nyárelő vitte el a boldogtalanságból. Harmincegynéhány évet élt csupán, de szenvedésben legalább is kétszer annyit.

Nemes, szép lelke foglalatául szánandó, beteg testet adott neki a jó Isten, hogy egész életutja a nyomoruság kálváriája legyen.

Családja egészséges törzsén a szegény Andri gyerek volt az egyetlen silányka hajtás, akit már iskolás korában a halálnak szánt tanárja, diáktársa egyaránt.

Emlékszem rá, mint ült külön nyugvóágyon a győri gimnázium falai között s alig tudta emelni gyönge derekát szegény. Mi, egészséges szegény gyerekek irigykedve néztük, miért bánnak vele gyöngéden s értelmetlen agyunkkal ráfogtunk minden kényeskedést, különcködést uri voltára. Pedig az ő szülei sem éltek a pazarlás mézén s a könnyelmüség kalácsán.

Kis házuk volt az Ujkapui utcában, közel a Dunaparthoz. Ott szerkesztette édesapja pedagógusi nyugalmas éveinek örömét — az Őrangyal gyermekujságot.

Itt kezdte Bandi első tollforgatásait, de ezekről mit sem tudtunk, akik fiatal fejjel a kezdő Ady problémáján vitatkoztunk s Juhász Gyula és Kosztolányi Dezső első verseskönyvein andalogtunk. Bandira csak akkor kezdtem figyelni, amikor első verseim megjelenése után baráti szive rajongásával fordult felém és szerényen megemlitette a Győri Hirlapban megjelent első novelláit is.

Nem annyira novellák voltak ezek, mint inkább hangulatok. A gyermekségét, ifjuságát négy fal közé temető szív sikoltásai s tört test börtönéből fölsóvárgó lélek fájdalmas könnyei voltak ezek. Novellatémákra csak akkor talált, amikor kenyérkeresni redakcióba állt és ujságiróskodni kezdett. Beült ugyan egyszer-kétszer hivatalnoknak is, de nem sokáig birta a robotot. Inkább ellihegett lassu léptekkel riportért városházakra, rendőrségekre, fülelt izgatottan a gyüléseken, irta-irta hireit, cikkeit politikai szenvedélyek nélkül halála idejéig mindenkor becsületesen.

Szerette az embereket. Boldogan vitte barátsága ezer szivességét, jóságát kedves otthonok melegébe. Hálás hüséggel őrizte szerelmes lányok titkait. Tapintatos finomsággal egyengette ifju szivek egymást kereső utjait. Boldog volt mások boldogságában és együtt sirt a boldogtalanokkal.

Olyan édes busuló pajtásom lett nekem is, de a maga panaszait előttem sem emlegette. Pedig mennyi bánat érte és mennyi csalódás! Hányan üztek belőle gunyt és mennyi sziv maradt hideg az ő sugárzó szeretetével szemben!

Kitünően tudott zongorázni: S hányszor hivták családi zsurok vidámitására! Hányszor vállalkozott műkedvelői műsorok rendezésére, hogy egy-egy jóhangu urilánykát szereplésre birjon az ő szives, készséges zongorakisérete mellett!

Neveltjei között van egy országosnevü kedvelt vidéki primadonnánk. A győri szintársulat volt tagjai közül is számosan emlegethetik jóakaró barátságát, pártfogó segitségét, fogyhatatlan jóindulatát.

S neki senki sem tudott adni valami örömöt viszonzásul. Fizetése mindig a lehető legkevesebb volt. Alig akadt benső jóbarátja. Keresztülsiklott rajta a lányok tekintete is. Szánták, de nem szerették igazán.

Tagja volt a győri Kisfaludy-Irodalmi Körnek, de itt is ritkán kereste a sikert. Érezte, hogy a lapok inkább szánják, mint szeretik. Tudta, hogy a szánalom is csak gondolat marad az emberekben, akik igen megrágják

a szijat, ha valamelyik könyvére előfizetőket, vagy vásárlókat keres. Pedig második könyve a *Csendes arcok*, amelyet az *Aranyos porszemek* hangulatképei után adott ki, határozottan müvészi munka, amelyet a kritika méltán emlegetett dicsérettel.

Sokat forditott németből, sőt angolból is. Legkedvesebb idegen irója *Peter Altenberg* volt, a különc osztrák költő, aki szeszélyes verseit finomzenéjü prózában irta meg. A zenében pedig Grieg melódiái voltak a lelke napsugarai.

Amint a férfiasodás mind több álmát megrabolta, annál kétségbeesettebb erővel tört elő szivéből az életpanasz jajdulása. Altenberg példájára naplószerü vallomásokban tárja fel sebeit. Sokat olvas. Megismeri az egész modern irodalmat. Irókat támogat. Estélyeiket készíti elő. Harcol, küzködik másokért. Irodalmi lapot szerkeszt. Vidéki poétáknak tár kaput. Kezdőket bátorit s ő maga alig helyezi el valahol uj irodalmi életről tanuskodó verseit.

A novellistát költővé avatta a szenvedés. Igaz, hogy egy huron s egy moll-ban zengtek szavai, hisz egy szenvedés siralmai voltak, de utolsó két kötetéből a Viola d'amore és a Vigiliák c. verseskönyveiből áhitatos lélek szépségei bontakoznak elő. Néhány költeményében himnikus erővel hullámoznak a szenvedő szerelem rapszodikus érzésváltozatai.

Utolsó éveiben megkedvelte az orgonát is, azt a soksipu, hatalmas hangszert, amelyből egy zenekar erejét és sokszinüségét hivhatja életre a müvész s az orgonajátékhoz hasonlatosan kezelte a versformákat is. Szükitette, bővitette a sorokat s a pianisszimótól föllendült a csapongó fortisszimókig is. Felejthetetlen élményeim maradnak Grieg melódiához irt kedves, fájdalmas költeményei, amelyek megérdemelték volna a legmelegebb elismerést. És Földessy Gyulának a Nyugatban megjelent szép irásain kivül alig méltatta alaposabb kritikára fővárosi lap Kárpáti Endre könyveit. Legfeljebb Lána Frigyes győri tanár iróbarát szive könyörült meg rajta s helyezett el róla néhány szives sort a keresztény lapok hasábain.

Mert Kárpáty Endre keresztény ujságiró volt. Vallásos katholikus gyerek. Egy szép család tisztes tradicióinak lelkes ápolója, aki nem ismerte a csalást, a mások becsapásán és legázolásán való előretörtetést, csak a csöndes, becsületes munkát és az örökös kenyérharcos küzködést.

Sokat harcolt az élettel. Sok sebet hordott a szivén. Sok méltatlan bántás és megalázás érte boldogtalansága örök árvasorsa mellett, de több megértés s munkájának méltóbb megbecsülése mindenét kárpótolhatta volna.

Megmaradt haláláig árvának és kicsinynek, a vidéki magyar irók örök sorsa szerint. E néhány baráti szó őrizze emlékét mindaddig, amig munkái felé esztétikus figyelemmel nem fordul valaki ihletett kincskereséssel.

*

Grieg: Sie tanzt

Ma este ujra te voltál a legszebb,
Teérted izzott sok száz villanyégő
És rád lesett ezer kiváncsi nézö:
— Monokli, karcsu lornyon, tükrös cvikker,
Fehér plasztron felett a vizsga kukker,
Milljó szem; szemtelen, kacér és kérő,
Friss ifju vágy és sóhaj, mely már késő...

Buján gőzölgött fel az orkeszterből
Selymesen uszó tömjénfüst-zene
S a hosszu percek elfuló lehellete
Ájult ködöt szitált az izzadt homlokokra.
Vergődve rebbent a karmester vézna botja
S te fent lebegtél a vakitó fényben...
Káprázva, mint a napbanéző néztem,
Szép királykisasszony, kedves kedvedet,
Drága gyermekarcod, mely felém nevet,
Vidámságod, amely keserü kenyér
S mosolyod, mely életemnél többet ér.

Ma éjjel nem hunyom le a szemem,
Az álmok muzsikáját kottára szedem,
Sok nótat pengetek, de mind terólad
És néked és hozzád és egyre csak terólad!

Chansont irok mély tengerszem-szemedről,
Szivedhez ércbevert hőskölteményt
És balladát szökellő lábaidról,
Atlasz-cipellődről verses regényt.
A karodról, két hófehér kigyóról
Csendüljön méla őszi nokturnó,
Viháncoló frufrudról: scherzo.
Az ajkadhoz szonett készül, szomorkodó,
Vagy tán előbb forrón égő románc,
Szikrázó, mint fogadon a zománc.
Kislányos kebledről sirnék elégiát,
Csipkés ruhádról, mely részegen ölel,
Harsoghatnék szines szinfóniát.
Szépségedet ódákban zengeném el,
Aztán várnék, amig elmult az éjjel,
Felszökném a dóm alvó kórusára,
Hol gőgösen trónol a hangszerek királya,
Megdördülnének reszketőn az ércsipok:
Egy légió kitágull bombardontorok,
Felverném álmából az orgonát s a csöndet,
És hajnali rorátém, mely egeket dönget:
Dicsőség! Glória! — köszöntené a lelked:
Az ismeretlent, másét, tisztát, busat, szentet!

Kárpáti Endre

Végig a falun

Irta: **Claudiny Géza**

Végig mentem a kis falun.
A nyári nap bekacagott
Vigan a sok apró zsalun.

Néztem a falu porába.
Lelkemet kerestem én ott,
De nem leltem meg, hiába.

Mosolygott a nap az égen.
Nekilódult lanyha vérem.

A kis falut végigjártam;
Valakire nagyon vártam.

Lelkem álma, méla vágya
Elveszett az ut porába'.

A szivemet...

A szivemet egyszer valakinek odaadtam,
A szivem már nem az enyém!
A Tied, akitől csunyán mentem.
A szivem már nem az enyém!

A szivemet egyszer valakitől elraboltam,
Aki szent, megfogant, árva, tiszta,
Most ne verd meg szolgád', Édes,
Hogy a szivemet holtan hoztam vissza!

Ábel.

A szivtelen.

Irta. **Kárpáti József.**

Mozdulatlanul, — akár egy nagy megsebzett madár, — feküdt Lea a pamlagon. Csak erősen tágra nyilt szemei árulták el, hogy figyel.

Olyan volt, mint egy kiteritett-szirmu karcsu margareta, melyet egyedül hagytak, elfelejtve a réten. Fénylő szemei pedig, akár kinyilt kelyhü virágok voltak; kelyhek, melyből minden mézet elvittek a méhek.

Az óra ütésein keresztül figyelt a nagy némaságra, arra a csendre, mely benne örök otthonra vélt találni. Szinte meggyőződése lett, hogy ez tán már folyton igy lesz: a nagy nyugalomból soha visszatérés a zajba. — Körülötte minden, a pamlag selyem teritője, a szines párnák, a sok antik virágváza, mind ezt a nyugalmat lehelte és ezt a leheletet ugy érezte, mint a pihenés utánozhatatlan egyetlen vallomását.

Tetszett neki a tompa határozatlan érzés, mit ez támasztott benne, meg a béke, mellyel a nyugalom akár egy lenge fátyollal övezte körül.

Aludni kivánt! Lehunyta szempilláit.

Ugy mint két fáradt szárny, egyetlen rebbenéssel csukódtak le.

De az álom nem jött.

— Egy óra mulva!

Ez a gondolat cikkázott rajta, benne végig, ugy mint lecsapó villám.

— Egy óra mulva temetik!

Még egyszer elővette a gyászjelentést és olvasta ujra, talán már tizedszer, huszadszor:

„Maywald Miklós“

és azt: „életének 23. évében.“

Azután ujból kipólyálta a hosszu keskeny boriték rezgős selyméből a karcsu, vékony betükkel teleirt levelet:

— Lea! Kedves Lea! Szomoruság van bennem! De csak annyi, mint egy kellemesen töltött vasárnap éjjel

elalvás előtt, a hétfő gondolatától. Nem a halál miatt! Megszoktam; megszokhattam három hónap óta. Most már mindenki tudja, még én is, a professzor sem tagadja már. Magáért van ez a szomoruság. Ne haragudjék rám, nem tehet róla és ez a szomoruság az egyetlen örömem. Szeretem! Még most is mindig szeretem! És itt kell hagyni az egyetlen nagy szépet, ami bennem van, amiért voltam. Ezért a fájás! A fájás is lehet szép! Ezt most tanultam meg; ezt Magától kaptam, ezt akarom megköszönni. Mindent, amit akaratlanul adott és ez sok; több mint hiszi, talán az egész, ami bennem van. Ezt most mind elviszem magammal, hogy örökké legyen, mert folyton lesz. Mióta beteg vagyok, megtanultam hinni a lélek halhatatlanságában és ez vigasztal; késztet örömre!

— Bánt amiért ezt nem inkább Medának irom. Szegény, ő szomoru lenne, ne mondja meg hát neki.

— Talán ez a szerelem tragikuma: Meda engem, én Leát és Maga...? Heinenek van egy ilyen verse... De hisz most már mindegy.

— A szép Maga volt, Magától jött és csak ez fog elkisérni. Isten vele, Lea!

— A temetésemre pedig jöjjön el. Okvetlen! Tudom, fél a koporsótól és tőlem is fog félni, de azért jöjjön el. És szép legyen! Nagyon szép! Oly jól áll Magának a fekete! Egyszer az én kedvemért öltözködjék. Az én kedvemért! Már most örülök ennek!

— Ha pedig egy rossz napja lesz, jöjjön el hozzám ki a temetőbe, ott leszek a virágokban, a szellőben, a cédrusok között; meglátja, meg fogom vigasztalni. Isten vele!

Végigsimitotta halványzöld pongyoláját és felkelt.

Készülődni kezdett.

Gyönyörködött karcsu alakjában, nyakában.

A páva, a kastélykertből, jutott az eszébe. Mosolygott. A fekete selyemruháját készitette elő. Egy nagyon kevés poudert kent fel, pirositót még az ajkára sem használt.

— Gyász!

És ujra mosolygott. Szép szája volt, egész keskeny ajka: — mint a hold fogyó sarlója — ezt Miklós mondta néki. Akkor még Méda is ott volt és szomoru lett e miatt. Most Médával is kell találkoznia. Ettől félt. Ki fogja kerülni. Pedig nincs oka a félésre. Nem! Nem vette el ezt a fiut tőle. Magától jött. Egyszer ugyan tul kedves volt hozzá.

De nem bánta! Hisz meghalt.

Sietni kezdett. Szinte ugy rohant le a lépcsőkön; az utcán is futott.

... Már sokan voltak. Az ismerősök mind!

Egy suttogó fekete tömeg. És Meda! A szemei kisirtak, különben nagyon halvány.

Lea a koszorukat a fehér, meg fekete szalagokkal és az arany betüket nézte. A fekete teritővel takart lovak tetszettek néki. A hosszu gyászkocsi az üvegoldalakkal a tündérmesék nászfogatára emlékeztette.

Épen olyan — gondolta — csak fekete.

Nem bánta, hogy eljött.

— Olyan majdnem, mint egy bál!

Ezen mosolyogni szeretett volna. Csodálkozott azon, hogy nem tud szomoru lenni.

Még észre veszik rajta az emberek! Összeszoritotta száját, csak mikor az ének elhangzott és a koporsót felemelték, mert feltekinteni.

Ha odamenne? Ha a koporsó felpattanna és kilépne Miklós? Meglátná-e?

... Igen, hozzá jönne, átkulcsolná a térdeit, a karcsu selyemharisnyás lábait és csókolná őket... Méda? Mit Méda! Valószinüleg sirna. Nem: dühös lenne! És örült, a lovakat uézte, amint feszülő izmokkal vonni kezdtek. Elindultak. A nap pedig

játszott a kocsi üvegén és csillogva tört meg a nehéz érckoporsón.

Lea egyedül ment, boldog volt, hogy senki ismerős nem zavarta.

A harangzugást hallgatta.

A temetőben előresietett és egész közel a nyitott sirhoz állt. Előrehajolt, a sir fenekét kivánta látni, nyughelyét a sovány, beesett szemü fiunak, hol majd hosszu, vékony ujjai, ugyanazok az ujjak, melyek annyiszor kulcsolódtak az övére, porladni fognak. Bucsuzni kivánt volna tőle.

De az egész szertartás alatt egyetlen gondolata sem támadt. A koporsót is leeresztették. Majdnem gépiesen markolt fel néhány göröngyöt és szórta a gödörbe. Hallotta furcsa dübörgését a földnek, egy sóhaj volt, sirás hozzá: Szeretlek! Igen tisztán hallotta. Menekült!

Csak a temető ajtóban lassitotta meg lépteit. Már szégyelte magát. Milyen nevetséges tudott lenni. És valami marasztalta, valami huzta-huzta vissza a sirhoz.

Bucsuznom kell tőle, el kell bucsuznom! Még ma, ezt nem lehet holnapra halasztani. Nem fog félni!

Még egy keveset várt, azután lassan visszafelé indult. Egyedül kivánt lenni a sirnál. Csak egyetlen alak gubbasztott ott: Meda.

Nem sirt, csupán szomoru volt s bántotta Lea zavargása. — Csak káröröm hozhatta ide, miért is jönne különben? Megkérdezte tőle:

— Ugye bántani akarsz, örülni szomoruságomon, azon, hogy engem is ért fájdalom. Ne tegyen ez boldoggá, hisz engem nem hagyott el, csupán meghalt. A tied, az más! Hütlen lett, máshoz ment. Nekem a fájdalom megnyugvás lehet, neked soha!

Lea ránézett, még csak nem is haragosan és lassan, minden bucsu nélkül, indult vissza a sirok között. Némaság volt benne és csak a szivtelen kegyetlenség, mellyel a másik fogadta, fájt neki.

A harmadik pedig, nos igen: az már lent volt a föld alatt.

Pajtás, ne sirj!

Irta: **Szirt Ferenc**

Pajtás, tegnap még a szivembe döfted
Villogó, éhes, gyilkos szuronyod,
Pajtás, tegnap még vérünktől dagadt meg
S hullákat nyelt el a sivó homok.
S most csorba, rozsdás szerszámodra bámulsz,
Erős két kezed lassan megremeg,
Vértelen ajkad zokogásra görbül
És könnybelábad rémült két szemed.

Pajtás, ne sirj! Én két karom kitárom,
Ölelj meg — és felejtsük el a vért,
Ragyogva, nézd, előttünk áll a Holnap,
Sietnünk kell! Most kár a könnyekért...
Ez a sötét, véres, zavaros éjjel
Lehet hosszu, — de örök nem lehet,
Hisz olyan éjszaka még soha nem volt,
Hogy ne követte volna kikelet!

Ha kell, sarat keverünk könnyből s porból,
S sziklákat huzunk a mezőkön át,
De felépitjük, felépitjük mégis
Az igaz ember gránittemplomát.
S ha fiaink majd benne térdepelnek,
Mig fölöttük dalol a szeretet,
Pajtás, csöndesen majd egymásra nézünk
És együtt sirunk — örömkönnyeket!...

Kézimunka

Irta: **Orion**

Fehéren habzó finom kézimunka,
Ezerhullámu, drága gyöngyszemek,
Mennyi szép tekintet, mennyi drága [munka,
Volt ára annak, hogy születtetek,
A legédesebb, legszebb leányszemek
Fojtott tüzének mennyi titka
Merült e meddő, zárt burokba!

Lányálmok legszentebb titka
Tavaszvirágzás hajnalán,
Mikor a sziv legjobban tárva-nyitva,
Mikor legszebben szól a csalogány:
Vajjon hány öltés egy délután,
S az ifjuság ily délutánja: hány?
Kérdi az élet halk-suhanva.
S csak mosolyog rá a kézimunka.

Karácsony a Volga mentén

(Novella töredék)

Irta: **Kulcsár György**

Néha-néha összefüggéstelen szavakat mormolt; hörgött; vonaglott; a mellétt verte; sirt, majd kacagott és szüntelen fel alá futkozott a barakkban. Karácsony reggelén kirohant a nyitott ajtón. Az őrök nem mertek rá kezet emelni; társai könnyes szemekkel bámultak utána . . .

*

Futott, rohant. A fogolytábor már messze elmaradt mögötte. A faluba érve ijedten tértek ki előle a vutkiszagu parasztok. A toronyban felzugtak a harangok. Nem hallotta. Semmit sem hallott, csak rohant. Őrült — mondta egy törődött nénike, mikor megpillantotta és keresztet vetett . . .

*

A falu is elmaradozott. Esteledett. A hó lassan, sürü pelyhekben szállt alá. Lábai meg-megbicsaklottak a sikos uton. Szemei megteltek könnyel: nem látott már; megbotlott és elterült a vastag havon . . .

*

A távolból feléje kéklett az Ural és felcsillogott a jégfödte Volga. Kezeit kinyujtva nyögte: „Hargita, Tisza, feleségem, gyermekeim . . .“ Azután meghalt.

*

Csendes, néma volt a Volga partja. Szellő sem játszott, a szél sem rebbent. Feljött a hold és lemosolygott a fehér hómezőre, hol arccal az égnek, ökölbeszoritott kezekkel holttest feketéllett.

*

És karácsony este volt!

A „Visszhang“
egyhavi előfizetési dija **10.000 K**

Esték

R. K.-nak ajánlom

Azon az estén . . .
Május illatterhével magunkban
Állottunk — feledve sok szép mindent
Dusan virágzó almafák alatt,
Szivünkben mélyen hallgatott a csend,
Csak fantáziánk kapott szárnyakat
Azon az estén,
Amikor lelk nkbe lopta magát a remény.

Azon az estén . . .
Boldog várással a Napba néztünk,
Az rőten bukott a hegyek mögé.
És a Hold, a titkos éjek napja
— Megingott rá a juniusi szellő —
Nagy, lomha árnyat vont a föld fölé
Azon az estén,
Amikor először csókoltam meg a szemén.

Azon az estén . . .
Szétfoszlott bennünk a régi élet,
Lelkes örömmel, büszke örömmel
Uj vágyak piros vizére szálltunk.
Dalolt a tenger . . . kórusok zenglek . . .
Szinesen nyilott éjjel az álmunk
Azon az estén.
Mikor lángoló szivvel ajkához értem én.

Pék Károly

Jézus a tengeren

Irta: **Matolcsy László**

Te! ki a vadvizek dagályát
a vészt, vihart s a habokat
szelid szemekkel elcsititád,
egy gyenge szóddal elsimitád:
szivembe küldd e hangokat.

Mert szivemben zeng, zúg a vész.
Vihar dul ott, kinos, keserves,
ember ellen lázaďva, égve,
s bünöző daccal lázad az égre.
Ébredj, Mester! Légy kegyelmes.

Hitem, reményem könnyü sajka,
hánykódik kinnal, reménytelen.
A szenvedélyek szenvedése,
a bús keservek kesergése
veri, vágja, csapkodja szüntelen.

Ébredj, Mester! Lágy szavadra,
— mely kiskoromból idecseng —
hadd szünjék szivem vad viharja,
ringassa el hited malasztja,
s szálljon szivembe édesen . . .

Legyen ott ujra béke . . . csend . . .

A ködvándor meghal...

Irta: **s. Zöld Ferenc**

Azt hallotta még, hogy lehuzzák a vasrolókat, s maga elé associálta a sok embert, aki felkapaszkodik a villamosra, s ellepi, elözönli az utcát. A város messze világitott s téli takaró borult rá selymesen, a vasuti hidon robogott át az express jóllakott, gazdag, unott és boldogtalan utasaival, élénkült a korzó, diákok szóllitottak meg kis varrólányokat, — diákok, kik féltek egy kicsit — de másna gőgös-büszkén mesélgették egymásnak olcsó sikereiket, a moziban pereg a film, s a kihalt liget is megtelik szerelmesen suttogó párokkal, s kis, elszánt flangérozó cselédlányok ülnek fel a hintalovakra, s nagyokat sikitanak egy bakaszoritáson, kávéházban élénk a zsongás — — — s ő még hallotta, hogy huzzák le a vasrolókat, de vajon, emlékszik, gondol a lány rá, őrá, ki életének negyedrészét szentelte neki egy kicsi csókért, hisz tudta, hogy más emberé, de ő ugy érezte, hogy az övé, mert lehetetlenül szentimentális volt, s érezte, hogy elrontotta egész életét, nemcsak az övét, de másokét is, mert tőle sokat vártak, szépen indult, fiatal volt, tehetséges, elegánsan csinos, szorgalmas, egy kicsit léha, mert szerette a nagy gesztusokat, s az életet valami pittoreszk játéknak nézte, furcsa „valaminek", utálta a dissonantiát, szerette a pianó accordokat a zongorán, szerette a szerelmet, s a lágy kékes alkonyokat, s hüvös hajnalokat nagy, szomoru ivások után, a siró életet, mert azt szebbnek találta a nevetőnél, a távolbavesző vonalakat, a figuralitást, utálta a mocskos szavak özönét, s megvetette a filisztereket. — Ezek után természetes, hogy költő volt.

Költő, áhitatos és tisztaszemü, ki Párisért rajongott, s szerette volna hallani Rómában a Janiculosról, mint szólal meg az estéli harangszó, bim-bam, bim-bam, Ave Mária! Szeretett volna elvitorlázni kékes habok tetején szinpompás keletre, s nézni akarta Nilus moszatját, vagy India homokján heverni, s a kékes végtelen égre bámulni, a látóhatárra, vagy repülni London felett, vagy hallani csak egyetlen-egyszer Montecarlóban a pénz muzsikáját, mert ugy nem akart meghalni, hogy sáros-döcögős magyar országutat lássa, de... még hallotta, hogy huzzák le a városban a vasrolókat, — hat óra, gondolta — ő csak sárt látott, meg faragott fapadot, meg longamétázott, meg tanult, meg szerelmes lett egy sovány, beteg tanitó-lányba, — két napra — elmult hamar és azután Pestre került, bámuló szemmel akart látni mindent, elszédült, éjszaka, vig cimborák, csinos volt, s unta már vakációban az otthoni sétakertet, ő már differenciálódott, verseket irt, trubaduroskodott, s olyan nyikorgók voltak a rimei, mint otthon, messzi, a kerekes kuté, ahová szerelmes párok jártak esténként csókolózni. S még most, hogy feléje lüktetett a város szive, most, hogy lenézett kis ablakából, hótakarta el a járdát meg a háztömbök tetejét, villamos csilingelt messzi — hosszan, emberek siettek, s hallotta a zörejt — most huzzák a vasrolókat, az üzleteken feketéllik a tábla — zárva, — belül még világos, a kávéházakban zene szól, emberek, korsó, pincérek szaladnak, s — most tudta, mi volt neki a lány, kibe szerelmes volt, s ki a másé lett. Nem hangulattanyák a nők, amint gondolta, nagyon szerette, hiába is tagadta, mert életének negyedrésze volt a Nő, — kicsi színésznő — kit már regénybe akart letárgyalni véglegesen, mert minden szonettje, verse hozzá szólt, már kezdett egyhangu, egyhuru lenni, de a regény az nagy valami, mert még fiatal volt, nem volt perspektivája, s abba hagyta azt is, mert nem volt

hosszabb ideig türelme semmihez sem, őskáosz volt a regény, mint ő mondani szokta

Bejárogatott színész öltözőkbe, nézte, hogy verik a kártyát, hogy hangoskodnak a kis kóristalányok, szép volt, tetszett neki a fiatalság, s tetszett, hogy tetszik egy kicsit a nőknek, s kicsi bakfisokkal randevuzott, nagy hosszu kézszoritások, forró csókok kis szalonokban, vagy kapuk sötétjén, nagy futamok alatt suttogni szerelmesen váró-váratlan randevukra, s tudta, hogy nála minden csak ötlet, a szerelem is, az aprók, mert a nagy az csak egyszer jön el, s a nagy szerelmek a születés előtt kezdődnek, s nem érnek véget a halállal , s — hallotta, hogy huzzák le a városban a vasrolókat — itt is, ott is megnyikkant valami — megkéne halni, gondolta, nem azért, mert a többiek, a kartársai elhagyták, többre vitték, s ő kicsi adóságokon teng-lengett, nem azért akart meghalni, mert nem látta soha a Földközi-tenger halavány kékségét, hol hintázó bárkákat kormányoztak barna olasz nők, nem mert a többiek nagyok, s ő, aki az alkonyatok és hangulatok szőke, bus princének érezte magát nem vitte sokra, hanem azért, mert kihalt belőle az önbizalom, már ő sem hitt el semmit magának, mert csak néhány álmatlan, lump éjszakai verse volt, szép és bánatos, nagy megnyugvásra és nagy csöndre vágyó, halkak, mint egy pianinó pianója, mint valami meleg öreg népdal zsongás messziről, nagy-nagy távolságról, s azután az is vége lett.

Még hallotta, hogy huzzák le a vasrolókat a városban, s érezte a jövendő életét. — Majd egyszer valami poros bűró, hol nem lesz mámor, nem lesz ital, filiszter lesz, józan lesz, s csak szombat estéken fog betotyogni valahová, inni meg dalolni egy kicsit, s azt mondják róla, hogy valaha ez színésznőt szeretett, verset irt, mire vitte? s vele fogják ijesztgetni a gyerekeket az apák, hogy ilyen ne legyél — már csak néha csörren valahol egy vasroló, már mindennütt lezártak rohant át az agyán, s most kell jönni neki, a Nőnek, s fanyar lett a szájize; minek kell nő, neki már nem kell — de mégis, hogy kopogást hallott olyan másnak érezte az életét, — nem kell meghalni, még vannak akik szeretnek, s addig nincs veszve semmi, s látta, hogy veti a villanylámpa fényét egy fehér lapra — ilyen az élet, mikor születünk, s azután a jövő olyan, mint ködök és árnyak lomha uszása téli hómezőkön — s nyikkant a kilincs — s jött a Nő, fiatal és reszkető tizenhét évét vitte, tizenhétévesek szent érintetlenségét a fiunak, hogy az lehabzsolja mohó csókkal, s égett a szeme, piros lett az ajka és arca a fel-le rohanó vértől, a fiu csókjára idegesen összerezzent, igen ezért érdemes élni gondolta a fiu, érdemes a játékért, a nőért, a hazárdért, amikor mindenét felteszi az ember, s már nem volt szkeptikus, már ujra tudott lelkesedni, s maga mellé huzta a nőt, s valami versét olvasta fel, amit hozzá irt, s ami már nagy-nagy lecsuszás volt. A lánynak tetszett a vers, dicsérte, de a fiu tudta, hogy ez már nem az igazi, tudta, hogy elveszett a pósok, s az emberek szeretetének nagy tömkelegében; vége gondolta már mindene a mi volt, rajongó nagy idelizmusa, a pénz és a Nő megkapásának szolgálatába állitotta, — s most, mert most ujra érezte, hogy meghal, mert elment a véksőkig, s várt, várt, de mégis csak muszáj; gondolta minek hagyjon még több hirt is maga után s küldeni kezdte a leányt. Gondolta, minek szenvedjen más is, mikor ő szenved, ne lássák rajta, s mélyen szomorun de valami számitó, s magát megutáltatni akaró hangon tuszkolta ki a nőt. A lány nem akart elmenni, s kivette a halkan

beszélő fiuból, hogy mi baja, hogy meg kell halni, először mosolygott, gondolta, hogy ez minden fiatal embernél igy van, s tudta, hogy ő is minden kis apró okért várta a halált, de azután megértette a fiu nagy tragikumát, a magában nem bizás nagy — siró fájdalmát, tágranyilt a szeme, s egyszerü kis lelkében nagy érzések robogtak, meg kell halni — meg kell halni, a mottó, a rim. — Jó. —

... A fegyver kicsit pukkant, a fiu tuszkolta a lányt, de mikor patakzott a vér, lecsókolta homlokáról, nézte-nézte egy kicsit a hidegedő testet, azután mikor az ezüstöző holdfény rásütött a házak tetejére, mikor már a kávéházban álmodozó nagy gyerekként együtt voltak mind a fiuk, akkor valamí kis, álmos drága mentő-medikus állapitotta meg a halált, s furcsállotta, pósnak tartotta kis materialismusával, hogy a lány anatómiai értelemben érintetlen, nem értette meg a nagy és szép gesztust, hogy igy is lehet, nemcsak másként, ha meg kell halni kiélvezni még-egyszer az életet, nem értette meg, mert az emberibb volt, ez meg valami emelkedettebb, nemesebb, s a kávéházból hazamentek az emberek, zene hallgatott, villamos nem járt, csend volt. — Ők ketten sápadtan feküdtek, s csak néha zörrent egy kávéház csukódó vasrolója.

Fizessen elő a „Visszhang"-ra

HÜTTL TIVADAR m. kir. udvari szállító Budapest, V, Dorottya-u. 14.
Porcellán- és üvegárúk
Étkező-, kávés-, teás- és üvegkészletek, mosdókészletek és egyéb használati-, valamint dísztárgyak dús választékban.

Fák temetése.

Irta: **Geiszler Lajos.**

Vihar közelg — ólomszin felhő
Szél sir a fák közt — zeng-zug az erdő,
Dörög az égbolt, — villám cikázik
Körül a hegy-völgy záporban ázik;
Süvölt az orkán, — fák törzse remeg,
Rombolnak-zuznak bőszült elemek,
Mintha dacolnák müvét az Urnak
Százados tölgyek im!... Porba hullnak
S őrült kacajjal — mint gonosz árnyak
Pokol-elemek messzire szállnak!...

... Elült a vihar — csendes a tájék
Pásztor tüzhelyén szelid kis láng ég,
Ózon a légben — béke a házban
Am az erdőben szomoru gyász van...

Fák tetemére árván az Urnak
Apró virági sirva borulnak...

A legszebb dalunk

*Irta: **Horváth István***

Nem telhet be addig
A mi legszebb álmunk:
Amig e sáros föld
Göröngyein járunk.

Jöttét a csodának
Mindhiába várjuk:
A legszebb virágot
Itt meg nem találjuk.

Büvös varázslatra
Mindhiába vágyunk:
Sohse lesz a földön
Teljes boldogságunk

Hasztalan áhitjuk
Idelenn a békét:
Égbe tör a vágyunk
Eszményünk: a Szépség,

Szegjék bár virággal
Végig az utunkat:
Nem mondhatjuk el itt
A legszebb dalunkat.

A legszebb dalunkat
Nem hallgatja senki:
Mélységek mélyére
El kell azt temetni.

A mi legszebb dalunk
Lelkünkbe van zárva
Elvisszük magunkkal
Egy szebb, jobb világba...
Boldogabb világba.

SZEMLE

Finta Sándor

A Dunántul költői közül egyik legkiválóbb: Finta Sándor, ez a szerénylelkü, de gazdagszivü ember, elvonulva a lármás tülekedéstől finoman, diszkréten él családjának, iskolájának, (mely minta-iskola) a társadalmi kötelezettségnek és igazán pedig az — irodalomnak.

A modern katholikus lirát tanulmányoztam és sorra vettem Sik Sándor, Harsányi Lajos, Rudnyánszky Gyula költeményeit s ugy láttam, Finta Sándor is közéjük tartozik. Csak egyénisége, költészete egész különálló és egyéni — azokétól.

A Dunántul rögein épült fel az ő idealizmusa, az első hóvirág, finom fehérszárnyalatu, az ő poézise: Sokszor — nagyon sokszor elmélyedek nemesveretü költészetében. Szeretnék gondolatkörébe mélyen betemetkezni s ott tölteni napokat, heteket, hónapokat.

A katholicizmus ott ragyog a költészetében.

Neki a vers: vére, szivének vére és nem játékszer, neki az irodalom szent hivatás, nem üzlet.

Ő hivatását mindenkor átérzi, s nem akar sohse nagyobb lenni, mint ami; Ő csak mindig és mindenben: Finta Sándor akar lenni.

*

De Finta nemcsak jeles költő, hanem kiválló novella- és regényiró is. Regényeiben nagy problémákat és aktuális problémákat fejteget. Például „*Rózsavár*" c. regényében mely (1922-ben jelent meg Budapesten a Szent István Társulatnál) — jelzi a nagy kérdések fontosságát és a Dunántul népét akarja a pusztitó kommün ellen talpraállitani. Nagy gonddal cizellált sulyos bronzkeretben, művésziesen módon megirt regény ez. Különben a gondosság minden irását jellemzi Fintának.

Finta Sándor irói vénája szépen ragyog ki: „Az ember egyedül marad" c. elbeszélések kötetében. (Nemzedékek kiadása, Szombathely 1922.) Feltünik elbeszéléseiben érzéseinek tisztaságával és hangjának keresetlen egyszerüségével. Költői felfogásu szép értelmü, éles megfigyelésével társuló eleven képzeleti-erő párosul. Finta az uj magyar irodalom, különösen a kath. irodalom hivatott munkása és jeles tehetsége lesz! Elbeszéléseiben megvan a vonzó báj, az igazi meglátás. Nem pózol, nem nagyzol, egyszerüségével hat és kápráztat el.

*

Finta Sándor azoknak az iróknak a csoportjába tartozik, akik a Dunántul irodalmát munkálják amellett, hogy a kath. irodalomnak a diszire is válnak. Váth Jánossal, Domonkossal, Harsányival, Mentessel, Kocsis Lászlóval, Dénes Gizellával, Rozmann Józseffel, Ősz Ivánnal együtt jelentős erőt és tekintélyt reprezentálnak. Ők a Dunántul igéretei és már beváltott igéretei — azokkal az irókkal és költőkkel együtt, kik a *Visszhang* körül az egyetlen dunántuli irodalmi revü körül csoportosulnak, verseiben a finoman bájos hangot penditgető, népiesérzelmü Huhn Gyula vezérlete alatt.

Hogy mi lesz és hova nő ki a Dunántul irodalma, nem tudni, de mindenesetre már azt elértük, hogy figyelnek ránk, olvasnak, érdeklődnek irántunk, tehát élünk!...

*

... Mi nem tanulmányt, de irodalmi riportot adtunk most. Célunk volt, nem az értéket birálni, de felhivni rá azok figyelmét is, akik csak hallottak róla, vagy távolról ismerik.

Finta Sándor ma már érték, neve pedig az örök nevek felé gravitál...

Legyen ez a bus nyirségi téli virágszál, Finta Sándor iró egyszerü koszorujába.

Radványi Sándor

Az én halottam . . .

Irta . **Kemenes L. Géza.**

Az én halottam nem olyan halott,
Akit a pap már elbucsuztatott.

Imádkozni sohasem szeretett,
Nem is kapott utolsó kenetet.

Mikor a halál már kopogtatott,
Nem hivtam orvost, nem hivtam papot.

Nem jelentette halotti levél:
„Fájdalmas szivvel tudatom: nem él . . .“

A koporsóján nem volt felirás,
Virrasztásnál nem hangzott sirás.

A temetésnél zokszó nem esett . . .
Ily halottat pap el sem temetett.

Csak én magam bucsuztattam el őt
És takargattam rá a szemfedőt.

Fejfájára elmém pár szót vésett:
„Egy szivtelen . . . élt huszonkét évet . . .“

Más ilyenkor halottjára borul —
Én igy szóltam: „Élj tovább boldogul!

A kapuig kisértem szememmel!
Nem kérleltem: „Asszonyom ne menj el!...“

A ház népe ablak mögül nézte;
Hajtogatták: „Bizony nem kár érte . . .“

Egyik gyermek félve tekintett ránk:
„Csak vissza ne jöjjön a mostohánk!“

És én hagytam szótlanul menni . . .
Az ily lelket nem sajnálja senki.

— — — — — — — — —

Most az én halottam, ha elmegy mellettem,
Eszembe se jut, hogy valaha szerettem.

Őszi álmok

Irta: **Jeszenszky József**

Mondd, anyám:
Ősszel miért hull le a sárgult falevél;
Bus szivünknek miért sejtelmes az álma
És miért nóta, dal s a kacagásunk
Miként ha mind-mind bucsukönnyé [válna?
Ősszel a szivekbe bánat miért támad,
Az arcunk rózsái le miért hullanak
S miért telik meg a szivünk fájdalommal,
A mosolyok könnybe miért fullanak?

Tudod, fiam:
... Ilyenkor ősszel a hulló falevelek
Élet-utunkon egy percre megállitnak
És csak azt vesszük észre, hogy lel- [künk megint
Egy szép, édes-bus emlékkel lett [gazdagabb . . .

Áldozat

Irta: **Somogyi János**

Lelkem virágait kitépdesem lassan.
Lábaid elé csendben lerakom.
Szomoru lelkemnek virágos kertjéből
A legszebbeket mind neked adom.

Mikor kitépdestem, lassan mind egy szállg,
Akkor elsirom minden könnyemet . . .
Ha ez sem lesz elég, akkor fájón csendben
Feláldozom neked vérző szivemet . . .

Bomlott lanton*

Irta: **Nemes József**

Halvány akkordokat lelkem zongoráján
Fájón dalol nékem a busongó élet.
Csendes zokogásom kiséri a nótát:
Fáj valami nékem . . . Talán az, hogy élek?

*Mutatvány a szerzőnek **„Halkuló kérések“** c. sajtó alatt lévő kötetéből.

Karácsonyi méla zsoltár.

Irta: **Urr Ida.**

Jöttél, mint a fáradt álom
ónosan, és ólmosan;
rámtaláltál jó karácsony
s nem engeded, hogy megbántson
senki, senki, senkisem.
Jaj ugy vártam két karodra,
ugy vártam a belehullást,
mert a halál orgonázott,
hogy a lelkem összeázott
s felsikongtak sejtjeim.
S most eljöttél halk karácsony
kinézek a börtön-rácson,
mit az élet vont elém . . .
Teregesd rám gyógypalástod
s ha szememet sirni látod:
balzsamcseppet hint reám.
Muzsikálj gyengéd vonóddal
szép karácsony éccakán,
gyujts gyertyákat: zöldet, kéket
hozzál nagy-nagy békességet
s áldott fenyő-illatot;
s mindenkit ki elhagyott
hozd magaddal jó karácsony
s én rád hajtom halk szivem
fáradtan és boldogan,
ugyis minden elrohan . . .
Öltsd föl ezt a méla zsoltárt
s diszits vele minden oltárt:
ragyogón . . .

KÖNYVEKRŐL

Ady koszoruja

Csodálatosan, szépen összegyüjtött versek koszoruja ez a könyv: Adyról és Adyhoz irt versek összessége. Egybegyüjtötte: Rozsnyai Kálmán, a kiváló iró. Majdnem másfélszáz vers zsoltározza, allelujázza e könyvben Ady halhatatlanságát, akinek szuggesztiv egyéniségét és elsodró poézisét erősen dokumentálja, ez az anthológia. Van e kötetben mezei virág, erős illatu rózsa, csodálatos remekmü: de igy szép ez a kötet s igy változatos! A kötetből csak Móricz Zsigmond versei hiányoznak, aki nem engedte át közlésre verseit Rozsnyainak, nem találván érdemesnek, „halott költőnek kultuszt csinálni". A kötetben igen sulyos nevek is képviselve vannak, mint pl: Oláh Gábor, Áprily Lajos, Juhász Gyula, Mécs László, Szombati-Szabó István, Dutka Ákos, Emőd Tamás, Babics Mihály és még számosan a vidéki és fővárosi irók közül. A kötetet izléses kiállitásban Tóth és Mező adták ki — Hegyhalmon.

*

Amerikai magyar költők

(Összegyüjtötte Rickert Ernő amerikai magyar, Apponyi Albert gróf előszavával.)

Ügyes, tartalmas, stilusos Anthológia. Képviselve vannak benne szebbnél-szebb versekkel: Kemény György, Pólya László, Szecskay György, Rickert Ernő, Szabó László, Tarnóczy Árpád, Varga János, Szarvas Pál amerikai magyar költők, szebbnél-szebb versekkel. Nem is tudom melyik a jobb, a kiválóbb az erőteljesebb költő. A magyar jövő könyvtára adta ki, Radványi Kálmán dr. előszavával. Radványi Kálmán jeles tollal megirt ügyes áttekintőt ad az amerikai magyar irodalomról.

*

Népnaptár

A *Mansz* (Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége) kiadásában. Gazdag tartalommal jelent meg 25000 példányban Budapesten. Kiemeljük a Népnaptárból Dénes Gizella, Prohászka Ottokár, Ravasz László, Török Imre irásait. Verseket irtak bele: Berta Ilona, Radványi Sándor, Habrik István stb... A naptár többi részei is élvezetesek, tartalmasak.

Nagy nevelő és kulturmisszió munkát teljesit. Mindenkinek ajánlhatjuk.

*

Harmatos virágok

(Köszöntő versek. Irta: **Finta Sándor)**

Köszöntő versek diszitik, tehát teljesen elnevezve, köszöntő könyv a Dunántul lelkes poétájának, Finta Sándor költő-tanitónak a könyve. A versek kivétel nélkül csengő-bongó kis versek, melyekben ott ragyog Finta nagy nevelő szelleme, ott lobog nemesen érző szive, ott mosolyog szelid arca.

A gyermek szövevényes lelki világához szólnak ezek a versek, melyek csak egy költő pedagógus szivéből születhetnek. Ezzel a kötettel egy uj virágszálat kötöttek a Muzsák Finta kouzorujába. A kötetet a *Nemzedékek* c. vállalat adta ki. *(R. S.)*

Méhésznaptár

Szerkesztette: **Görög Ernő**

Már régen kellett volna! De nem mert senki belekapni. Féltek az anyagiaktól és tartottak a méhészek közönyétől.

De akadt mégis egy bátor méhész, aki nem riadt vissza e kettős akadálytól. Az anyagi áldozatot megadta s ez meghozta az erkölcsi sikert! S ép ez a szép, a nemes az egészben. Alighogy az első kiadás megjelent, pár hét alatt elfogyot s

követte a második. Öntudatra ébredtek a méhészek. Egy hézagpótló dolog jelent meg a méhészet terén, e kiadás is azt bizonyitja. És bizonyság a naptár kiválósága, annak irodalmi becse és használhatósága mellett. Mert ne feledjük, a méhészetben első a használhatóság! S e naptár nélkülözhetetlen a méhészetben. Időszerü beosztásával, (időjárás, mézelővirág, mérleges kaptár) havi tanácsával csokorba köti a méhész egy évi tapasztalatait. Megtalálja benne a kezdő méhész a méhészet első lépését, amelynek nyomdokán pár év mulva virágzó méhészete lesz. Érinti a megfigyelő állomások célját, szervezését. Van benne cikk a méhek lakásáról, a kasos méhek befojtásáról, méhlegelő előállitásáról, mézelő növények termesztéséről (mit mikor kell vetni!) vérfrissitésről, vérkeresztezésről s a méhek csevegéséről. A sok hirdetésben pedig (külföldi is sok van) válogathat a méhész.

S végül igen ügyes eszmével lép elő a szerkesztőség. A jövő évi (1926) méhésznaptár rovatán „Méhvásár" rovatott nyit meg. Ezenkivül célja a mézelő faiskola létesitése s az anya keresztezés. A három dologról a naptárban bő ismertetést talál az olvasó. Melegen ajánlom a méhészek figyelmében e naptárt. Ára: 10.000 K. Kapható a szerkesztőnél, Tés (Veszprémmegye).

Homo

Életvárásom

Irta: ***Fehér Rózsa***

Életvárásom legszebb alkonyán,
Egy tűzpiros forró éjszakán,
Ismertem terád, akit ugy vártam.

Még most is ujjongva áldom ez álmom,
Mely nékem nemrég elhozott, párom,
Szeretni, e nagy életvásáron.

Boszorkány-szombat.

Irta: **Barbarits Lajos.**

Az álmaimba beszökött az Átok
s mikor karmos kezétől simogatva vérzem,
hazug mesékből veti meg ágyam
és belekacag a lelkembe, lágyan;
a titkot, amit élek, hogy elfelejtsem.
. . . Valami fáj — valami nincs!
. . . A kapu megvan — de jaj! — a kilincs!?
S már késő menekvés, koporsó, minden — [érzem.
Hazugság volt a lelkem, a csókom, a pénzem?
Nem igaz! Csak az élet, az hazugság mind- [örökké
s az álmok lettek átkos, karmos ördögökké;
csak a csókok születtek hiába s a lelkem [lett béna.
Mit bánom én? Hisz csókoltam érte néha!
S a keresztuton, hol kincset kerestem,
egyetlen-egyszer tündérek táncát mégis ki- [lestem.
Éjfélkor jártam égő vizek szikra mezőin,
boszorkányszárnyak voltak — tört karok az [evezőin
és nem volt őrvény és nem volt szirt
és valaki haldokolt és senki sem sirt.
Fáradt fejfák fölött csattant az első csókom
s hittem, kacagva bus-imádkozókon.
Kondult az óra, nem remegtem.
Csak néha könnyeztem némán távozókon
s zajló csilaghulláskor letérdepeltem.

De most karmos kezével simogat az Átok
s a véremből, vakon, korán születnek
megálmodott, kicsiny, halott világok.

Melyik?...

Irta: ***Csanády János***

A léleknek szent oltára
A hit, a mennyország,
A szivben meg egymás mellett
Szerelem, boldogság...

Ki mondja meg, melyik nagyobb
A sziv, vagy a lélek?
— Mindkettőben égi tüzek,
Isteni erények...

Bucsu a régi kedvestől

Irta: **Erdély László**

Szivemben, jaj! nagy üres este lett...
hogy másnak adtad szüzi testedet...

Reád vártam... csak érted voltam Gond...
csókok helyén nem ég az arcod, mondd?...

Mit várjak még?... amit adnál: hamis...
dobd nékik hát szép álmainkat is!...

Olaszországi levelek

A „Visszhang" számára irta: **Lányi György**

A „piazza Santa"-n

Pádua, november hó.

Ó felicissima Italia! az eged kék, az embereid megelégedettek és cinizmus, életgőg helyett boldog, nagy hit lakozik a lelkeiben . . .

Szokatlanul szép novemberi napon történt. Csodatevő szt. Antal templomának komor ős falait a gyenge nap sugarai csókolták és a piazza Santa-n a szent amulettjeit kinálta egy profán hang. — Bent a templomban tiszteletet parancsoló emlékek és tradiciók közt, évszázados freskók diszitette falak előtt, hálás, meleg ima zsongott a nehéz érc koporsó felé. A koporsó körül, elmult tragédiák nyugtájaként sok, sok kopott mankó. A szerencsétleneké, akiknek könyörgéseit meghallgatta a szent.

A koporsó mögött, a nemzetek kápolnái közt, történelmet tagadó daccal ott állt a közös kápolna, az osztrák-magyar monarchia kápolnája. Állott, mintha a sok vér, nyomoruság, emberátok — a mult esztendők tragikus történései — nem történtek volna meg. Áll ott törhetetlen jeléül a megcsontosodásnak, a mát tudomásul nem vevő tegnap jelvényeként.

A tömeg imát mormol és megszólal valaki:

— Itáliában mindenki boldog. Messze földek nyomorultjai zarándokolnak ide a koporsóhoz a sors segitségét kérni és . . . Itáliában mindenki boldog . . .

A nap lassan bukik alá a láthatáron és a gyönyörü templom sulyos kapui előtt megint halljuk a kufár hangját:

. . . due lira una Santa Antonio . . .

Egy autó sirena éles bugása hasit bele az előbb látottak és hallottak varázsos hangulatába és mentő autó stoppol hirtelen Donatelli világhirü lovas szobra előtt. A szobor közönyösen tekint alá az imponáló magasból a tömegre, amely alatta vergődött össze. Odamegyek. A tömegben ijedt hangok sajnálkoznak:

una giappone!

A berregő kocsiból fiatal orvos ugrik elő. Letérdel. A földön rongyos sárga kis japán fekszik. Gnóm arcáról fájdalmas mosoly sugárzik, piszkos inge mögül unottan, lassan vér csordul elő . . . Valaki revolvert emel fel mellőle; beemelik az autóba s az óvatosan, vigyázva megindul vele . . .

. . . Messze földek szegény kis nyomorultja, szegény kis japán, boldog Italiát keresni jöttél talán, tengereken tulról; sok keserüséget, éhezést, gyötrelmet hagytál ott, papirfalu szobáddal és siró reménykedő asszonyodat éhes gyermekeiddel. Eljöttél ide, hisz Itáliában mindenki boldog . . .

*

. . . A piazza Santa-ra finoman, lassan ráborul a sötétség és eltakarja a csodatevő Szent templomának ős, komor falait . . .

Ha volt valami . . .

Irta **mohácsi Bálint György**

Ha volt valami, ami bántott,
Mind elmulott, mind elszállott.
Nekem többé nem fáj semmi,
Én több csókra már nem vágyom
S csend honol az éjszakámon.

Nem is tudom, hogyan történt.
De az ajkam csókot nem kért
És ölelés meg a mámor
Eltávoztak tőlem messze,
Messzi, messzi tündérkertbe.

Olyan halk és olyan csendes
Az ember, ha nem szerelmes.
A szivében szelid béke
S nem tud sirni, sirni többet,
Hiszen elsirt minden könnyet.

A homloka szép és sima,
Bánat rája nincsen irva.
S mégis, mégis ugy szeretném,
Ha a könny reám találna
S ami elmult — ujra fájna.

Ködország

Regény. 13

Irta: **Nowinszky Rezső.**

— De ha nem tudom!

— Próbáltad már?

— Próbáltam.

Sanyi megállott, a másik kettő szintén.

— Hát kérlek, majd én megtanitalak brusztstukolni, mert illik már egyszer mejre is szivni, nem csak mindig a fogra!

Szepi nagyon kiváncsi lett:

— Hát hogyan lehet ezt megcsinálni?

Sanyi befogta Péterke orrát:

— Most szijj egy jó nagyot, de ki ne engedd! Megvan?

Péterke bólintott: igen, megvan.

— Most pedig jól figyelj reám: a szádat gyorsan kifogod nyitni és mejre szisz levegőt, direkte mejre, de füstöt nem kiengedni, az is hadd menjen le! Na . . . ?!

Péterke fulladozott, köhögött és folytak a könnyei:

— Disznó erős vót, disznó erős . , .

Szepi örjöngött a nevetéstől:

— Még! Nahát ez óriási, még.

— Nem!

— De köll — mondta Sanyi — mert különben sohse fogod a dohányzást megtanulni fiam. A saját érdeked...

— A fene ott egye a saját érdekemet . . .

De azért már ismét szippantott egy nagyot a cigarettából, amit gyalázatosan erősnek és rossznak talált.

— Szédülök — mondta — de azért mégsem engedem magamat legyürni egy rongyos cigitől!

A többiek tovább vihogtak, de azért most már megindult a kis menet. Bekanyarodtak egy másik mellékuccába, ahol talán egy árnyalattal még sötétebbek voltak az apró uccai lámpások és azután ismét ujabb és ujabb mellékuccák özöne után, megállottak egy gyengén kivilágitott, szomorú kinézésü kis sarki lebuj előtt. Persze ez volt a „diákkávéház"! Ugy emelkedett ki a mellékucca szemetjéből-piszkából, mint egy vigasztalan holdsugár az éjszakából, vagy mint a kormos fáklyaláng. Két álmos ablakszeme, apró kis bejárata az előtte pislákoló uccalámpa és az ablakokra rajzolt, vagy festett billiárddákók a golyókkal, a tulmagasan elhelyezett, aranyszinnel mázolt cégtáblák és a kopott, sárgaszinü függönyök, amik lehetetlené teszik a ki-vagy belátást és mindenminden, minden, valami lehangolt, agyonfáradt szinfolt volt, ebben a káposztaszagu városnegyedben. Bennt azonban vig volt a hangulat és ez a vigság fátyolozottan szürődött ki és bizsergésbe hozta az odaérkező diákgyerekek vérét, amire azok, szinte lázas sietséggel léptek be a kávéházba és zajos jókedvvel letelepedtek egy nagyobb, horpadt vasasztalhoz.

Persze — pincérleány szolgált ki! Érdekes, az ilyen diákkávéházak legnagyobb része pincér helyett leányokat tart, akik kiszolgálják a fiatal vendégeket, akik tudnak szépen mososolyogni, akik hajlandók a szerelmet is megismertetni a sóvár vendéggyerekekkel és akik azért, mivel csalódtak az életben, azt akarják, hogy mások is csalódjanak, mások is undorodjanak meg ettől az agyonbecsmérelt, magasztos élettől. Érdekes és különös. Olyan az ily kávéház bonctani képe, mint egy förtelmes, ragályokkal megfertőzött és holtrafáradt öröm-leány, aki a szemétdombra feküdt ki meghalni és feltámadni azután az örök menyországban, ahol fehér szárnyakkal és glóriától ragyogó, ékes fejjel lehet élni és ahol nincs uccasarok, nincs szereleméhes pasas, nincs pénz és ékszer és ruha és festék és betegség és kórház és nincs semmi... semmi... semmi, csak szép végtelenül szép mult!

(Folyt. köv.)

A „Visszhang" kincsesháza

Szinház

Hölgyek rovata

Grafológia

Műkedvelő

Vidám irások

Gyermekeknek

Különfélék

Szerkesztői üzenetek

Fiatal és öreg, nő és férfi, ha szórakozva akar okulni és tanulni, olvassa a „Visszhang" kincsesházát!

Küldje be kézirását a „Visszhang"-nak és megkapja irásban a fotografiáját.

SZINHÁZ

A szinpadtól az iróasztalig

— Pécsi szerkesztőségüntől —

Sok harcon, sok álmatlan éjszakán és önönmagával való tusakodáson kell átesni egy szinésznek, mig élete szerelmével — a szinpaddal való szakitásra szánja el magát. Ez a küzdelem egy azzal, amelyen egy szerelmes férfinek kell átesni akkor, ha a külső körülmények szakitják el tőle kedvesét, kihez talán élete legszebb emlékei füződnek... S a végén, ha a szakitás sikerül is... kisért az emlék... a régi kedves emlék... s a hütlen kedves szemében ott csillognak a könnyek akkor is, amikor senki sem látja.

Ez az oka, hogy egy igazi szinész számára nem a legegyszerübb az ut a szinpadtól az iróasztalig s mégis legjobbjaink közül sokan kénytelenek ma megtenni ezt az utat. Olyanok, kiket egy emberélet füzött a „világot jelentő“ deszkákhoz, — kell, hogy sikereik helyét otthagyják, régi relmükhöz hütlenné váljanak, mert rákényszeriti őket az élet.

Csonkamagyarországon sajnos, — különösen vidéken a szinpad ma nem biztositja a megélhetést s ép ezért sok értékes szinészünk lép gyakorlati pályára, hol ép ugy megállják helyüket, mint a Thália templomában, csakhogy a polgári életben a babérokat a fehér kenyér váltotta fel, melyet ma a szinpad nem nyujthat.

Városunkban is több szinész van, kit vándorutja ide terelt a Mecsek alá s ki itt telepedett le s mint pécsi polgár, az iróasztal mellett aratja sikereit.

Ha találkozol velük, mind meg van elégedve, egy sem panaszkodik, ha kérdezed.

— A szinpad?

Akkor mindnek a szeme felcsillog s a kérdést egy szomoru lemondó kézlegyintéssel intézi el.

A kérdés felszakitja a régi sebet s felidézi a régi képeket, a régi szerelmet — a szinpadot, mellyel ők sohasem szakitanak végleg, — s a régi szerelem gyakran feléled az iróasztalok csendjében, az éjszaka álmaiban s nem is lennének igazi szinészek, ha a festett falak s a rivalda fénye nem csábitaná őket néha-néha vissza.

De reméljük, felvirrad még a magyar szinészetnek is s visszanyerjük azokat, kiknek még nem is oly rég tapsoltunk s kiket csak a kényszer sodort el onnan, ahol a helyük volna — a szinpadról.

Egy volt müvészünknek fényképét közöljük ma, Rónai Imre, aki esztendők sora óta itt él közöttünk, aki 25 éves sikeres szinházi mult után hagyta el a szinpadot. Legnagyobb vidéki városok kedvenc szinésze volt, mig Pécsre került, hol csakhamar a közönség őszinte szeretetével dicsekedhetett. Szinpadi sikerei nem tették őt féltékennyé, elbizakodottá. Szerették őt kollégái is önzetlen testvéri szeretettel. A népszerüsége és a közszeretet inditották őt arra, hogy városunkban az első állandó kabaré és varietét megalapitotta, mely „Pannonia Szinpad“ néven négy évig a közönség kedvenc s legnépszerübb családi szórakozó helye lett. A megváltozott gazdasági viszonyok azonban lehetetlené tették ezen szép és nivós szórakozóhely további müködését s igy Rónai, négy év megfeszitett munkája után visszatért a szinházhoz, majd a tavalyi szezon befejeztével 25 esztendős szinészi jubileumának megünneplése után elbucsuzott a szinpadtól s most a Szlapák R. utóda cég szorgalmas s agilis hivatalnoka. Benne a közönség egy népszerü s kedvelt szinészét vesztette el, mig ő sok hányatás és küzdelem után megtalálta a nyugalmas polgári életet.

A visszavonultságában szabad idejét boldog családjának szenteli s terveket kovácsol a jövőre nézve, messzemenő terveket, melyek azonban a szinpadig nem terjednek, mert mint ő mondja: „ott csak babér, de nem dohány terem“. *Csari.*

Kénytelen meghajolni

mindenki PAPP PÉTER csokoládé különlegességeinek kiválósága és olcsósága előtt. Ez a jelenkor legjobb, uradalmi tejből készült gyártmánya.

Budapest, VI., Nagymező-utca 10.

Beszámoló a pécsi Nemzeti Szinház elmult hetéről

Csütörtöktől vasárnapig *„Huncut a lány“* ment, igen jó házak előtt. A darabról sok mondani valónk nincs, nem is lehet, mert irodalmi szempontból szóba sem jöhet. A zenéje már értékesebb. A szereplők mindent elkövettek, hogy a darabot sikerre vigyék. *Koronkay Rózsi, Sárvay Rózsi, Asszonyi* és *Páger* a főszerepekben értékes müvészi munkát végeztek. Emelte a hatást az ügyes rendezés is. Különösen a ródlipálya és a III. felvonás vonatja volt sikerült. Hétfőn, az országszerte ismert, *„Szeretnék május éjszakákon“* cimü dalnak szerzője, *Balázs Árpád*, tartotta hangversenyét óriási sikerrel. A jegyek már napokkal előre mind elfogytak ugy, hogy a hangversenyt kedden délután közkivánatra megismételték. Az illusztris szerző legszebb müvei közül játszott el néhányat hegedün, cigányzenekar kisérettel. Kedden és szerdán a budapesti Nemzeti Szinház müsor darabja a *„Házasságok az égben kötetnek“* került szinre. *Csathó* Kálmán darabja egyik vidéki kastélyba vezet, kicsinyeskedő, gyámoltalan emberek, ravasz, intrikus asszonyok közé. Ráismerünk alakjaiban, pletykálkodó plánumokat szövő vidékiek tipusára. Azonban a félszeg vonásokat valami bájos derü vonja be, amely azokat nemhogy visszataszitóbbá, sőt inkább vonzókká teszi. A szereplők játéka szépen kiemelte a darab magyaros vonatkozását. A főszerepeket, *Szömörkényi* Ferike, *Asszonyiné*, *Hermann* Manci, *Danis* és *Czobor* játszották nagy sikerrel.

KIÉGETT IZZÓLÁMPÁIT

megfelelő ráfizetésssel becseréli

VELVART, Budapest, VI Gyár-utca 26.

Rádió anyagok gyári lerakata.

HÖLGYEK ROVATA

Első kacagás

Először kacagott a fiam . . .

Kacagása keresztül-kasul csilingelt a szivemben, beragyogva minden kis szögletet. Felkaptam és sirva, nevetve csókoltam össze.

Kicsi kezével puhán, még akaratlanul végig simogatta az arcomat. Angyalian ártatlan tekintetét első mosolyában a szememnek adta. — Nem birtam tovább. Sirnom kellett. És kicsordult a könnyem. Éreztem, tudtam, hogy azt a boldogságot kaptam meg, amit csak anya érezhet, mikor elsőt kacag az apró, csöpp gyermeke.

Ez az első kacagás végig fog kisérni, simogatni az egész életemen s ha valamikor gond, szomoruság felhőzi ezt a boldogságot, akkor erre a kacajra gondolok, amit angyalok ajándékoztak a csöppnyi ember-bimbó ajkára, mikor álmában aranyvirágos réten kergetőzött velük, hogy előttünk ismeretlen örömét, a nagy titkot, az első kacagást örömre váltva adja minden szenvedésért szülő édesanyjának.

Boldog anyaságomban büszkén, ragyogó szemmel, de talán kissé szomoruan is gondolok rátok, soksok asszonya a világnak, rátok, akik féltek az anyaságtól és modern-asszonyiságtokban csak árnyékos oldalát látjátok a szent hivatásnak.

Ti nem hiszitek, hogy a pici, ártatlan ajkakon egy kacagás el tud felejtetni minden szenvedést és az ügyetlen, parányi kis kéz simogatása le tud törölni sok-sok könnyet és bu-okozta ráncot.

Hallottatok ti már egész szivetekkel gyermek-kacagást? Néztetek ti már anya sugárzó arcára, mikor kicsinye odabujik hozzá?

Nem láttatok, nem hallottatok semmit ebből. A ti életeteknek más a muzsikája, mások a szinei, az álmai, a vágya. Mert ha láttatok, hallottatok volna mást is, mint a zürzavaros élet lármás történését, a ma kultuszáért megtagadott önmagatokat — akkor lehetetlen, hogy ne éreztetek volna vágyat a gyermek után.

Kellemetlenségektől, gondoktól féltek? Féltek attól, divatos szilfidtermetetek eivesziti hóditó varázsát? Előre elkönyvelitek a gyermek későbbi háládatlanságát, ami pedig nem egyéb, csak az ember örök ismétlődése, önmagatokról levont következtetés?

Mindezt nem pótolja-e a hivatás beteljesedésének boldog öröme, az életetek folytatásának csacska gügyögése, puha kis teste, ártatlan, nevető szeme, nagy-nagy meglepődése, mikor eljátszik egy-egy ujonan felfedezett hangocskával az ajkán.

Nézzétek, mikor először fog meg valamit és nem engedi el, mint mentő kötélbe kapaszkodik bele, hogy anynyival is közelebb legyen az életéhez... Nézzétek, hogy füzi a gyengesége egyre jobban az anyja szivéhez és öröm lesz a gond, gyönyörüséggé válik a szenvedés emléke, talán előrevetett árnyéka is.

A sorsunknak értelem, a küzdelemnek cél, a szenvedésnek tartalom, az életünknek folytatás, a föld bünökben tobzódó kertjében a leggyönyörübb virág: a gyermek. Jutalom, ami átvezet bennünket a reális élet két semmibe tünő partja között és elhiteti velünk, hogy érdemes volt megtenni az utat. Bethlehemi üstökös, ami szétszórja sugarait a szürke, szomoru, céltalan életen és sok-sok szerencsétlennek megvilágitja a boldogsága messze elkerült, de még elérhető tündérpalotáját.

*

. . . Először kacagott a kis fiam s a kacagása nyomán kicsordult könnyemen szivárványszinekben tört meg az ablakon betévedt téli napsugár.

Beata

D. Margit. Kérdésére részben mult számunkban talál feleletet. A karácsonyfa germán eredetü. Csak a 19. században kezdett terjedni s rövid pár évtized alatt az egész világon ismeretes lett. A karácsonyfa állitás szép ünnepélyének kiinduló pontja Bécsben volt, hol 1817-ben *Alt Rudolf* hires osztrák festő édesapja állitotta fel az első karácsonyfát. Ő ugyanis frankfurti származásu volt s Frankfurtban akkor már elterjed szokás volt karácsonykor fenyőfát állitani s azt feldisziteni. A szokás az ismeretség révén hamar elterjedt Bécsben s több, valószinüleg más országokban is megtörtént eset után az egész világon.

*

F. M.-né. Hogy naponta hány órai alvásra van szükség, azon még az orvosok is vitatkoznak. A gyermekeknek naponta 8 óra alvás szükséges, felnőtteknek 6 óra, de persze ez nem generális szabály, mert ez az idő természet és megszokás szerint változik. Vannak olyan jó természetek, hogy naponta 16 órát is képesek lennének keresztül aludni. Ez azonban nem egészséges. Vannak azután olyanok is, akik a rendes időt is megröviditik. *Edisonról,* a világhirü feltalálóról mondják, hogy naponta csak három órát alszik, felesége pedig csak négyet. Edison tanulmányozta a kérdést s az állitja, hogy az ilyen rövid, de nyugodt, zavartalan alvás sokkal többet ér, mint az egész, de nyugtalan éjszaka.

*

K. Klári. Kérdésére levélben válaszolunk, mert e rovatban csak olyan kérdésre felelünk, ami olvasó közönségünket is érdekli.

Nelly. Kérdése nem felel meg lapunk céljának és szellemének. Hangsulyozzuk, mi tisztán szépirodalmi, művészeti, tudományos, szóval kulturális kérdésekkel foglalkozunk.

Gamma

GRAFOLÓGIA

A *Visszhang* mult számában megindított grafológia rovat, amint azt a szerkesztőségünkbe érkező levelek tömege bizonyitja, a legnagyobb érdeklődést keltette az egész Dunántulon. Olvasóink tömegesen küldték és küldik be elemezésre kézirásaikat, s a megfelelőket a szerkesztőség máris eljuttatta a grafológusnak.

A beküldött kézirásokra vonatkozólag azonban van egy kis megjegyzésünk. Legtöbben ugyanis csak aláirásokat, vagy egy-egy mondatot küldenek be, amely pedig elemezésre nem elegendő. Kérjük az érdeklődőket, hogy lehetőleg hosszabb, legalább 10—15 soros irásukat küldjék be jelligével ellátva.

Mihelyt az elemezést megkapjuk, Grafológia rovatunkban megkezdjük a közlést.

Üzenetek: *H. J. Szemüveges, Bűrokrata, Kesergő, Pufók, Lány, Füst, Gólem* jeligés kézirások beküldőit kérjük, legalább 10—15 soros irásukat sziveskedjenek beküldeni.

Képkiállitás

Römer Camill, sümegi főreáliskolai rajztanár, a Kisfaludy Kaszinó termében képkiállitást rendezett. A kiállitott képek, melyek legnagyobb részt Sümeg város és határából vett részleteket örökitenek meg, elsőrendü festői tehetségre, kiváló szépérzékre vallanak.

Igen sokan tekintették meg a kiállitást és a képek nagyrészben vevőre is találtak.

A tehetséges fiatal művésznek igen szép jövőt jósolunk.

Ha azt akarja, hogy

ruhája jó és fess legyen Borza Elek

uriszabónál csináltassa.

Zalaegerszeg, Rákóczi-utca 19

MŰKEDVELŐ

A szigetvári Katolikus Legényegylet mükedvelő előadást rendezett, melynek keretében szinre került a „Szent Péter esernyője" cimü szinmü. A szereplők közül a következőket emeljük ki: *Láng* Irénke, *Riedelmeyer* Károly, *Molnár* Ilonka, *Takács* István, *Horváth* Andor. Kisebb-nagyobb szerepekben jól megállták a helyüket: *Légrádi* Mariska, *Meiszterics* Annuska, *Jankovics* Rózsika, *Németh* Ilonka, és *Hegyi* Teruska, valamint *Maretics* István, *Böle* József, *Pichler* Ferenc, *Scholl* Gyula, *Maretics* József, és *Borjáti* József. Az előadást tánc követte. A szépségverseny győztese *Pusztay* Ilonka lett.

Házi hangversenyt rendezett növendékeivel Z. *Horváth* Jolán zalaegerszegi zongoratanár a zalaegerszegi Katholikus Házban. A megnyitó beszédet *Gyarmath* B. János mondotta, utána *Kaszás* Lenke, *Szántó* Mártha, *Biloveszky* Rózsi és *Braun* Irén játszottak zongorán elismerésreméltó felkészültséggel. Mindannyian nagy sikert arattak. Sok tapsot kapott énekéért *Takács* Elek és szavalatáért *Helmeczy* Gizike.

A mohácsi Testvériség Sport Egylet készer adta elő ritkán tapasztalt sikerrel *Farkas* Imre énekes játékát, „Az iglói diákok"-at. Évikét Mohács legszebbhangu mükedvelője, *Kohn* Böske alakitotta jól megérdemelt sikerrel. *Klein* Jenő, *Káldor* József, *Káldor* Jenő és *Adler* Gyula játéka tette teljessé az előadást. A zongora-kiséretet *Bartha* Piroska látta el müvésziesen.

A keszthelyi Katholikus Legényegylet mükedvelő gárdája „A mama" cimü vigjáték előadásával kedveskedett a keszthelyi közönségnek. A szereplők: *Kapelláró* Mici, *Kenyeres* Manci, *Károlyi* Bözsi, *Persovics* Gizi, *Molnár* Lajos, *Horváth* Ferenc, *Fónay* István, *Pusztay* Lajos, tudásuk legjavát adták. A rendezésért *Felker* Lőrincet és *Fáy* Jenőt illeti teljes elismerés.

A M. Kir. Honvéd Gyalogezred altisztikara fertőszentmiklósi vitéz Artner Kálmán altábornagy ur Önagyméltósága védnöksége alatt 1925. évi január 3-án, szombaton 20 órai (este 8) kezdettel Nagykanizsán, a Polgári-Egylet termeiben müsorral egybekötött zártkörü táncestélyt rendez. Belépődij: Páholy 300.000., ülőhely I—VI. sorig 50.000., VII—X. sorig 40.000.. XI. sortól 30.000., földszinti és karzati állóhely 20.000 korona. Felülfizetéseket és esetleges természetbeni adományokat — tekintettel a jótékony célra — köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A

hölgyek lehetőleg magyar ruhában jelenjenek meg. Jegyek a meghivó felmutatása mellett Schless Testvérek papirkereskedésében, Stampf Zsigmond füszer és csemegekereskedésében, vitéz Tóth Béla füszerkereskedésében és a m. kir. 6. honvédgyalogezred segédtiszti irodájában (Károly-laktanya) válthatók. A tiszta jövedelmet a Nagykanizsán felállitandó hősi emlékmü javára forditják. *Műsor:* 1. „Ne csüggedj magyar". Hazafias szinmü. Irta: Várnusz Ágoston. Előadják: Mazol Luiza és Hartmann Béla törzsőrmester. 2. „Magyar halottak". Irta: Radványi Kálmán. Szavalja: Sprung Károly törzsőrmester. 3. Zene. Előadja a m. kir. 5. honvéd gyalogezred zenekara. 4. „Egy karácsonyest a nagy magyar télben". Irta: Nyáry Andor. Szinjáték 1 felvonásban. Rendezi: Mazol Gyula főszámvivő.

Jubileumi ünnep. A kőszegi leánynevelő intézet december 18-án ünnepelte fennállásának negyedszázados évfordulóját. Az ünnepély a következő volt. 1. Beethoven: Isten dicsőssége, énekli az ifjusági kar. 2. Megnyitó, mondotta Weöres István kormánytanácsos, az intézet világi felügyelője. 3. A nő reggele, Hamvas Józsefnek külön az ünnepély számára irt ódája, szavalta Jagits Vilma VIII. o. t. 4. Üdvözlések. 5. Ünnepi beszéd, tartotta Kapi Béla, a dunántuli ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke. 6. Chopin: Prélud op. 28 No 20 és mazurka, zongorán előadta Losonczy Melinda VII. o. t. 7. Befejező, elmondta Arató István az intézet igazgatója. 8. Himnusz.

A csabrendeki Iparoskör 1924. december hó 26-án (karácsony másnapján) a szegény elaggott iparosok segélyezése céljára, a nagyvendéglő összes emeleti helyiségeiben táncvigalommal egybekötött zártkörü mükedvelő előadást rendez.

A **„Pécsi Munkásképző Egylet Dalkara"** bemutatkozó matinéját a Nőegylet disztermében tartotta és megállapithatjuk, hogy az a legteljesebb siker jegyében folyt le. A műsort Dömel Anselm prológja, amelyet Wowesz Andor adott elő hatásosan, vezette be. A most 42 főnyi kar, amely elsőrendü hanganyaggal rendelkezik, a kitünő Haksch Lajos betanitása és vezénylése mellett szebbnél szebb férfikarokat adott elő; különösen nagy sikert értek el a „Dalárinduló"-val, amelyet meg kellett ismételniök. Megállapitható az, hogy a dalkar két és fél hónapi müködése óta elfogadhatóan szép munkát produkált. A magánszámokban kitüntek és a közönség „vas"-tapssal honorálta: Dömel Anselm a dal szeretetről szóló előadását; Végváry Sándor és Báthory József szólóénekét; Csáky Ferenc operaáriáit; Kutor Ferenc zeneakadémikus zongorajátékát és Kellerné Simon Manci frappán hatást gyakorolt énekszámait. Olyan dalostestületet ismertünk meg, melynek művészi fejlődése kétségen kivül el fog következni.

A pécsi Munkásképző Műkedvelő gárdája 1924. dec. 26-án, karácsony másnapján kabaré előadást tart. Előadásra kerül Farkas Imre: Kis kadetja. A bájos kis operett a legjobb szereposztásban kerül szinre. Ezen kivül még bohózat, jelenet, énekek és szavalatok garantálják a műsor sikerét.

Karácsonyi előadás. A nagykanizsai kath. Legényegylet karácsony másnapján tánccal egybekötött nagy karácsonyi elődást rendez a Polgári Egyletben. Loveszky Ernő „Megtérés" cimü 3 felvonásos karácsonyi énekes népszinművét adja elő az egylet kipróbált műkedvelő gárdája s a próbák után itélve a hagyományos karácsonyi előadás az egylet előadásainál megszokott hagyományos sikert fogja elérni.

A „Gyurkovics lányok" Mosonban. Kedves, hangulatos, mulattató műkedvelői előadást rendeztek, a mosoni gazdászok. A „Gyurkovics lányok"-at adták elő az akadémiai zeneegylet javára. Rédey Tibor ismét kitett magáért és elismert rendezői ügyességét kitünően érvényesitette, ugy, hogy az előadás igazi élvezetet nyujtott. A darab minden egyes szereplőjét teljes elismerés illeti meg, mit hálásan tolmácsolt is a közönség őszinte sok tapsa. Südyné Eördögh Duci Gyurkovicsné sikerült szerepében, Drexler Sári (Katinka), Graf Évi (Sári), Takács Manci (Ella), Tarant Mária (Mici), Takáts Márta (Lina), Krepsz Ilus (Klári) és Vámosy Ella (Terka) kitünő összeválogatottságban adták meg szines és változó szerepüknek savát-borsát, mig Hauer Ferenc (Radványi), Petró János (Sándorffy), Nusser Laci (Horkay), Nusser Karcsi (Radványi Gida), Szabó Ferenc (Semessy) és Solti Ernő (Jankó) a férfiszerepekben egészitették ki nagyon kitünő együtteseket. A cigányokat Szlávik Károly, Szalay jenő és Keszler Ferenc alakitották jóizüen.

Klasszikus zenekar alakult Tapolcán, hogy a város eddig hiányzó zeneéletét megteremtse. Zenebarátokból és képzett muzsikusokból álló társaság szép programmal kezdte meg müködését. A zenekar máris 10 tagból áll s még ki fog bővülni, amennyiben akad még jelentkező. Különösen fuvós hangszerekben — mint rendesen — van nagy hiány. A zenekar agilis vezetője Kovács Sándor hitelszövetkezeti igazgató. A zenekar első bemutatkozása előreláthatólag Szilveszter-kor lesz.

A balatonedericsi szénkéneggyár t sztviselői szép sikerrel adták elő a „Huszárszerelem" cimü népszinművet. Az előadás megtartása érdekében *Molnár* Gyuláné urnő buzgólkodott.

VIDÁM IRÁSOK

Dr. Statisz Titusz élete és halála.

Dr. Statisz Titusz egyetemi magántanár, a Természettudományi Társulat levelező tagja, szenvedélyes statisztikus volt. Már gyerekkorában mutatkozott rajta ez a szenvedélye, amikor kiszámitotta, pontosan, előre, hogy a mamája hányszor szokta napjában mondani: „Titusz leverem a derekadat!". Később mindjobban erőt vett rajta ez a szenvedélye és amig a többi gyerekek a vörös Blau boltja előtt reklámmal sefteltek, gomboztak, blickeltek, csere-beréltek, addig ő statisztikai könyveket bujt. Dr. Statisz Titusz nem volt valami elegáns ember — de ne nem is volt valami proffeszor külsejü „deli levente". Haja szürkületben játszott, mint az őszi alkonyat, a bajusza a nikotintól pedig egészen megsárgult. Ruházata a költői rendetlenség benyomását tette, ő volt a statisztikai tudomány Petőfi Sándora. Ünnepi köntösét egy régi Ferenc Jóska képezte; szobájának diszeit pedig az ódon. kopott butorok és a molylepte függönyök reprezentálták. És a régi kopottas milljeaube stilusosan illeszkedett bele felesége, hü hitestársa, született Makasits Mária Rozália . . .

Az udvari szobában pedig mindjárt az ablak mellett hatalmas könyvszekrény állott, melyben vaskos kötetek, mint mértföldkövek jelezték a világ statisztikájának fejlődését, a csecsemő korától egészen a kivirágzásáig, a világ legujabb statisztikai adatainak gyüjteményét, melyek bámulatos precizitással mutatták be pld. azt, hogy a világ tojástermelése mily hanyatlóban van, mert minden emberre nem kettő és egy fél; hanem csak kettő és egynegyed tojás esik.

Ilyenkor gunyos mosoly huzódott meg szája körül, mint aki tudatában

van annak, hogy ez milyen katasztrófát jelent az egész világra. „Csak kettő és egynegyed tojás . . .“ Borzasztó! Ilyenkor ugy lépkedett felés alá, mint egy uralkodó, vagy legalább is ugy, mint egy velszi herceg, nem rejtve el a körülállók elől megvető, lekicsinylő mosolyát, mint aki azt akarná mondani: „Ti szerencsétlen tökfilkók, nem értitek mit jelent az, hogy csak kettő és egynegyed tojás . . . második Noe bárkája . . . világvége . . . !“

Dr. Statisz Titusz azért nem volt valami haragos ember. Amikor a felesége, született Makasits Mária Rozália, hajdani szülők szegény de tisztességes, egyetlen gyermeke az ebédnél a levest tálalta fel, amelyben történetesen két szerencsétlen őszi légy strandolt, nem dühösödött fel. Inkább leült az iróasztalához és megcsinálta grafikonon azt a görbe vonalat, amely a legyek levesbe hullását bámulatos pontossággal mutatta be. Pokoli nyugalommal, szinte angol hidegvérrel türt mindent, hiszen szél ellen, illetőleg statisztika ellen nem lehet semmit se csinálni. Ennek igy kell lenni, — gondolta magában, mikor egyszer ellopták a kabátját, vagy mikor máskor lelökték a villamosról. Egyszer, amint az utcán sétált, leöntötték az emeletről, de még ez se tudta flegmájából kihozni.

Egy csunya őszi napon, mikor az eresz egykedvüen öntötte ki magából a vizet, boldogan kiáltott fel a dolgozószobájában. Heuréka! Heuréka! kiáltott fel és csak a fürdőkád hiányzott, hogy ugy ne járjon, mint elődje, Archimedes. Izgatottan huzta kezét végig szürkés hajfürtjein. Élete legnagyobb munkáját fejezte be, mert biztos statisztikát állitott össze, mely kimutatja, hogy minden hányadik embert csal meg a felesége. Most majd megszünik a feleségek hütlensége.

Máriám! Rozáliám! kiáltott be boldogan a felesége szobájába, ahonnét egy elfojtott kacagás foszlánya tört elő. Minthogyha valakit csiklandoznának és az felnevetne. Dr. Statisz Titusz rosszat sejtve, izgatottan rohant át a szobákon, felrántotta felesége szobájának ajtaját . . . ijedt sikoltás remegtette meg a levegőt... és dr. Statisz Titusz elhomályosuló szemekkel látta, hogy felesége, szül. Makasits Mária Rozália megcsalja őt. Összeesett és rögtön megütötte a guta. Szegény lélek, kiszámitotta, hogy mennyi embert csal meg a felesége; — de elfelejtette kiszámitani azt, hogy mennyi embert üt meg a guta akkor, amikor megtudja, hogy megcsalja a felesége . . .

Hiába, Dr. Statisz Titusz nem volt valami jó statisztikus . . .

Bálint István.

Csendes vallomás

. . . kámnak.

Irta: **Németh Böske.**

Halld meg bus, csendes énekem.
Néked dalol az életem.

A kezed add, mert félek én
Viharok, vészek éjjelén.

A kezed add, mert jő a tél.
Szomorun zördül a levél.

A kezed add, mert tün' a nap.
Sötétség, bánat, itt marad.

A kezed add . . . Tiéd vagyok
S ha elmész tőlem meghalok.

Anyák, Apák, Orvosok!

A hires békebeli angol

Scott-féle CSUKÁMÁJOLAJ

EMULSIÓ minden gyógyszertárban ismét kapható! Szemmelláthatóan **hizlal, erősit!**

Vezérképviselő: **Mihály Ottó gyógyszerész, Budapest VI., Aréna-ut 126. ——— Telefon 113—78.**

(Vidékre ingyen csomagolás.)

A „Visszhang" házi itélőtáblája.

Ma egy vádlott állt elénk, ki azzal a hallatlan galádsággal van vádolva, hogy tulszanált idegeinket mindjobban próbára teszi azáltal, hogy öttiz percig nevetésre ingerel, kacajt, sőt néha röhejt fakaszt.

Ime az ember: Csoki Manó humorista:

Neve? Mit szól hozzá, neveletlen vagyok.

Kora? Átmenet a Corsóból a Royalba.

Születési helye? Ez a város. Benszülött vagyok, sőt kintszülött a külvárosban, igen a Budaiban.

Szeret utazni? Nagyon . . . másra.

Szeret inni? Csak vizet . . . nem.

Szeret szinházba járni? Igen! De csak ha *„Visszhang"*-zik a kacaj.

Van-e szerencséje a nők körében? Oh, igen. Minden szép nő tetszik nekem.

Van sok jó barátja? Pláne. Sokan kérnek tőlem kölcsönt, de csak . . . kérnek.

Mi a foglalkozása? Törzsvendég vagyok a „Magyar Házban"!

Ki a kedvenc irója? *Humerosz.*

Ki a kedvenc szerzője? *Humor*y Dezső.

Ki a kedvenc felfedezője? *Humbold*

Ki a kedvenc szinésznője? Jászy. *Humari!*

Jótékony? *Humanista* vagyok.

Mit szeret titokban tenni? Szemet *humni.*

Mi a kedvenc étele? *Humár.*

Mi a kedvenc könyve? *Humor* a bünben.

Mi a kedvenc mondája? *Humor* és magyar.

Mi a kedvenc cigarettája? Bosnyák *Hum.*

Mi a kedvenc jelmondata? Memmento *humori.*

Opasnoja van? Nincs.

Se nagnuti? Az sincs.

Hitelesitse vallomását aláirásával: Ahogy azt maga készpénznek elfogadja, de ha muszáj tessék: *Klein László.*

Várok

Irta: **Horváth Gyula.**

Várok valamit . . .
Valami szépet;
régen epedett
álomképet
válni valóra . . .
Tán eljön az óra! —
Reszketve várom.

Lépek előre,
hátra se nézek.
Mulnak az évek,
s az emlékek
semmibe vesznek . . .
Vajjon hova lesznek,
amig én várok? . . .

Lombok fakulnak:
Vége a nyárnak.
O! nemde balgák,
kik még várnak
valamit, szépet,
ami soká késett . . .
S én: mégis várok.

Fáradt-aléltan
botolva kőbe,
tán nemsokára
temetőbe
érek. De mindegy:
aki jött, az elmegy . . .
Már erre várok.

GYERMEKEKNEK

Angyalvárás

— Jaj, Istenkém, talán nem is kapta meg a Jézuska a levelemet, azért nem jön az angyalka.

A csöpp Magduska türelmetlenkedett igy, aki már reggeltől kezdve minden ajtónyilásra kikukucskált az előszobába. Várta az angyalkát, mert anyuka azt mondta, ma van karácsony napja, ma látogatja meg az angyalka a jó kis gyerekeket. De itt van ni, már az ozsonát is megették s az angyalka még mindig nem jön.

Sanyika, a másodikas elemista „nagy diák" már nem volt ilyen türelmetlen. Meg is mondta Magduskának:

— Magdus. ne légy türelmetlen. Az angyalka minden házhoz benéz, nagyon sok a dolga, várj csak szépen, egyszer csak itt lesz.

Várni. Mintha az olyan könnyü lenne. Anyukával nem lehet beszélgetni, mert egész nap a konyhában süt-főz, apuka sem mesél, mert a belső szobában várja az angyalkát. Hát akkor mit csináljon egyedül az olyan kis lány, mint Magduska? A nagy babát szépen felöltöztette már, meg is mosdatta, meg is fésülte, le is fektette, azt nem lehet most bántani, mert már alszik. Labdázni nem lehet a szobában, mert le verhet valamit, a cica is elbujt a meleg kályha mellé, alszik. Nincs semmi, amivel játszhatna.

Egy ideig kinézegetett az ablakon. Egyre leste, hogy mikor világitja meg a sötét utcát az angyalka kis égi szánkója. Azután, hogy nem látott semmit, odahuzódott a divány sarkába Sanyika mellé, ki egy nagy képeskönyvet nézegetett. Nézegette ő is a Kacorkirály, meg a Tányértalpu koma csodás kalandjait, de egyszer csak odahajtotta fejét Sanyika vállára s azt mondta:

— Sanyika! Mesélj nekem valamit az angyalkáról.

Sanyika félre tette a könyvet, átölelte Magduskát és mesélni kezdett.

— Tudod, Magduska, az angyalka olyan fehérruhás, hosszuhaju, nagyszárnyu néni, mint amilyen azon a képecskén van, amit a tisztelendő urtól kaptam. Van egy kis szánkója, aranyfából, arany csengők vannak rajta s muzsikálnak, amerre csak mennek. A szánkót piros szerszámos fehér báránykák huzzák. A szánkón aranyos zsákok vannak, egyikben csupa cukor, aranydió, a másikban baba, képeskönyv, puska, kard, csákó. A szánkó mellett kis angyalok mennek, mindegyiknek karácsonyfa van a kezében.

Az angyalkák minden ház előtt megállanak. A nagy angyalka elővesz egy aranyos könyvet, abba minden kis fiu, kis leány fel van irva. Megnézi, nem volt-e rossz, engedetlen, durcás, torkos a kis leány, vagy fiu és ha látja, hogy jó gyermek volt, akkor előveszi a Jézuskához irt levelet. Erre a kis angyalok bevisznek egy karácsonyfát, telerakják minden jóval, aranydió, mogyoróval, sok gyertyát tesznek reá, telehintik csillogó angyalhajjal, alája pedig odateszik a Jézuska ajándékát, a nagy angyal csenget és már mennek is tovább, másik házhoz, másik gyermekekhez.

Még tovább is mesélt Sanyika, de

GRÜNBAUM
= sütőde és füszerkereskedés =
ZALAEGERSZEG :: TELEFON 105
Liszt, árpadara, tengeridara, takarmányliszt, korpa, konkoly kapható nagyban és kicsinyben

Magduska azt már nem hallotta, mert elaludt. Álmában ott volt az angyalka mellett, segitette felrakni a fára a sok cukrot, gyertyát, boldogan nézegette a sokféle játékot s még boldogabban rázta a nagy csengőt, amit az angyalka neki adott, hogy hirdesse: megjött a Jézuska.

De a kis buksi fej megmozdul, a két kis kék szem tágra nyilik, felébredt, de most is világosan hallja a csengetést. A belső szoba ajtaja felnyilik s ott áll a karácsonyfa. Még szebb, még ragyogóbb, mint álmában volt, még több játék van alatta, mint amennyit álmában látott.

Anyuka és apuka mosolyogva hivják őket:

Gyertek, gyerekek! Megjött a Jézuska. *Gyula bácsi.*

Mese

Csingilingi retyetye, Pötyöm anyuka bement a konyhába főzni, bizony kicsi lányom, t. i. ropogós burgonyát, kolompért, krumplicskát, de zsir is kellett volna drága aranyos cuki kis lányocskám, csingilingi hememe. De mivel zsir nem vala, hát sóval akará főzni, de mivel import só sem vala, hát vizzel akará főzni, de mivel a jó friss vizecske a folyik vagy nem folyikból nem folyott, hát meggondolta magát a Pötyöm anyuci és várt, várt mig a folyik folyni kezdett. Nagy volt az öröm aranyos cunci lányocskáim, fogták a lábosokát, rátették a kályhára és meg akarta az aranyos anyuci gyujtani... jajajaj, most jut eszembe, hogy a fácska még az erdőben van.

Aki megfejti, hogy kicsi anyuci mivel főzte meg a krumplit, annak a kék papagály valami nagyon szépet fog kihuzni. Félünk azonban, hogy nagyon sok lesz az okos gyerek és akkor a papagály haragudni fog, felkértük a szerkesztő bácsit, hogy legyen egyszer ő a kék papagály. Amint halljuk, ő hajlandó is ezt elvállalni — egy jó szivar ellenében. Megfejtési határidő nincs. (Nem kell szivar, mesélő bácsi, mert én a mákos kalácsot szeretem, csilingili kutykuruty. Szerk.)

Kis fejtörő kicsinyeknek.

1. Betürejtvény.

Pp. Pp. P. p.

2. Találós kérdések.

a) Melyik tóban nincs viz?

b) Erdőn nő, parton születik, vizben él, tüzben hal meg. Mi az?

c) Hol tartja a kocsis az ostorát?

d) Mit vesz az ember legelőször a vásárban?

*

A rejtvények megfejtését a jan. 4-iki számunkban közöljük. Megfejtési határidő december 31. A megfejtők között egy szép képeskönyvet sorsolunk ki.

HIRDETÉSEK
közzétételére legalkalmasabb a
ZALAVÁRMEGYE
politikai lap
a legolcsóbb vidéki ujság!
Megjelenik hetenként háromszor.
Hozza a legfrisebb hireket, a piaci és a tőzsdei árakat.
Szerkesztőség és kiadóhivatal;
Zalaegerszeg, Széchenyi-tér 5. sz.
KAKAS ÁGOSTON NYOMDÁJA
TELEFON 131.
Kérjen mutatványszámot!

KÜLÖNFÉLÉK

Olvasóinkhoz!

Január elsejével uj előfizetést nyitunk a „*Visszhang*“-ra. Kérjük ez alkalommal olvasóinkat, hogy a december havi hátralékos előfizetéseket mielőbb sziveskedjenek eljuttatni a kiadóhivatalhoz, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon elő.

A „*Visszhang*“ előfizetési ára:

Egy hónapra	10.000 K
Negyedévre .	30.000 „
Félévre . . .	60.000 „

Napkelet. Tormay Cecile kitünő irodalmi havi folyóirata, a Napkelet, decemberi száma szenzációt keltő dus tartalommal megjelent. A Napkelet megjelenése valósággal ünnepe az irodalombarátoknak, akik a Napkeletben hü barátjukat látják. A Napkelet szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, Döbrentei-u. 12.

Ma Este. Várnay István szinházi hetilapja, a Ma Este, karácsonyi száma a szinházi lapok történetében szinte példátlanul áll. A gyönyörü kiállitásu szinházi hetilap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, Józsefkörut 5. Egyes szám ára 8000 korona.

Hármaskönyv a cime annak a hatalmas münek, melyet az „Est“ cimü lap ad előfizetőinek és olvasóinak karácsonyi ajándékul. A hármaskönyv a Jókai centenárium alkalmából a nagy irónak szenteli lapjai tulnyomó részét, de tartalmában ezenkivül is oly gazdag, hogy még a korábbi évek hármaskönyveit is messze felülmulja. Manapság, amikor a folyóiratok, irodalmi termékek megfizethetetlen drágák, megbecsülhetetlen ajándék az ugyszolván ingyen adott kiváló irodalmi munka, a Hármaskönyv.

A Magyarság Évkönyve ismerteti a megszállt területek magyarságának politikai, társadalmi helyzetét, iparát, kereskedelmét, iskoláit; közli a adózásra, földbirtokra vonatkozó törvényeket. A megszállt területekre vonatkozóan minden gyakorlati kérdésben felvilágositással szolgál. Tisztviselői kalauzát egy tisztviselő sem nélkülözheti. A Magyarság Évkönyvét minden előfizető ingyen kapja. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, VII., Miksa-utca 8.

Dunántuli Közélet. A Dombóvári Hirlap eddigi szerkesztőjének, Vinecker Jánosnak kiadásában és szerkesztésében Dunántuli Közélet cim alatt november 23-án uj politikai és társadalmi lap indult meg, amelynek főmunkatársa Surányi Miklós, mai irodalmunknak e mind jobban elismert nagysága. A főként Tolna, Baranya és Somogyvármegye közérdekeit szolgáló lapvállalatban közremüködik Alsódunántul legjobb irógárdája, több neves tudós és közéleti kiválóság. Az igen érdekesnek igérkező lap Kaposváron készül és Dombóvárról, ez elsőrangu vasuti összeköttetéssel biró helyről, terjesztik.

Uj lap Szombathelyen. Rövidesen uj lap indul meg Szombathelyen a Vasmegyei Tanitó Egyesület kiadásában„ amely kizárólag tanügyi dolgokkal fog foglalkozni. A lapinditásra a kérvényt már beadták a belügyminisztériumba, ahonnan az engedély hamarosan lejön.

Magyar Lányok. Tutsek Anna kiváló lapjanak legujabb számában érdekes regényt ir Egó, egy másik regény a külföldi irodalom egyik jelesétől, Alcottól való. Szép elbeszélések, ismeretterjesztő cikkek és érdekes képanyag disziti ezt a füzetet is. Előfizetési ára negyedévre 30.000 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Karácsonyi ajándékul megkapja Az Én Ujságom meseszámát, aki azonnal előfizet a Az En Ujságom-ra. E kitünő gyermeklap e heti számában folytatódik a Tányértalpu koma sporttörténete, amelyet Mülbeck Károly mesteri rajzai diszitenek. Cooper világhirü indián regényét is közli ez a szám, amelyben még egy sor tréfás mesét, apró elbeszélést és verset találunk. Szerkeszti: Gaál Mózes: Előfizetési ára negyedévre 25.000 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Százmilliót sorsol ki az Uj Idők előfizetői között 30 éves fennállásának évfordulója alkalmával. Az e heti számban folytatódik Bónyi Adorján érdekes regénye és befejezést nyer Csathó Kálmán elmés vigjátéka. Közli a lap azonkivül Kosáryné Réz Lola, Illés Endre és Max & Alex Fischer elbeszéléseit, Török Frigyes, Thoroczkai Wigand Ede és Kalotay Sándorné cikkeit, Telekes Béla versét. Mülbeck Károly elmés fejléceit, számos müvészi és időszerü képet s a lap rendkivül népszerü rovatait, szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 80.000 korona. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Csite Károly legujabb, legérdekesebb 3 felvonásos, énekes népszinműve: „Katica“. Ára mükedvelők részére előadási joggal 21.000 korona. Minden könyvpéldányhoz csatolva van a szerző előadási engedélyirata, miután ujabb belügyminiszteri rendelet szerint előadás esetén a rendőrhatóság előtt felmutatandó az irónak az előadásra

vonatkozó engedélye is. Kapható szerzőnél Körmenden és Wellisch Béla könyvkereskedésében Szentgothárdon.

Az „Az Ujság" minden előfizetője ingyen kapja meg karácsonyi ajándékul az Az Ujság „Mindent Tudok" c. ajándékkötetét.

„Ebben a világban, de nem e világból" cimen 10 ivre terjedő egyházi beszédet és előadásokat tartalmazó kötetet adok ki, amely február hó folyamán fog megjelenni. A kötet ára előfizetőknek portómentes küldéssel 35.000 korona, bolti ára jelentékenyen nagyobb lesz. Előfizetni lehet 1925. január 31-ig. Pápa, 1924. december hó. Dr. Vass Vince, theol. igazgató.

A karácsonyi ünnepek előtt a kereskedők nagy kirakat versenyt rendeztek. A szebbnél-szebb kirakatok szinte a régi jó békevilágot varázsolták vissza pár napra, szinte azt gondoltuk a Békesség ünnepe előtt, hogy — béke van. A gyönyörü kirakatok közül is kivált a **Pál és Indra** zalaegerszegi cég kirakata, amelynek rengeteg nézője akadt. **Tóth Gyula** zalaegerszegi uriszabó kiállitása is általános tetszést aratott.

A Kincses Kalendáriom az eddiginél is érdekesebb tartalommal jelenik meg. A Budapesti Hirlap minden negyedéves előfizetője a Kincses Kalendáriomot ingyen és bérmentve megkapja.

Mi van a Szinházi Élet karácsonyi számában? A Szinházi Élet karácsonyi száma a lapkiadásnak és ujságirásnak olyan szenzációja, amelyre eddig Magyarországon még nem volt példa. Háromszáznyolc gyönyörü és érdekes oldalt tartalmaz a Szinházi Élet karácsonyi száma. Ilyen terjedelemben, ennyi pazar képpel még a Szinházi Élet sem jelent eddig meg. A hatalmas kötet tartalmából fölsoroljuk a következőket: Blaha Lujza karácsonyi cikke Valamennyi nagy irő elmondja élete legvidámabb történetét. Fényképek a szinésznők otthonából. Interviu Fedák Sári édes anyjával. Vádlott: Karinthy Frigyes. Négy oldalas Marica kotta. Az ötven legismertebb magyar ember fényképe. Szenes Béla: Karácsonyi álom. Faludi Gábor nyilatkozata a pesti szinigazgatókról. Régi szinészfényképek. Kálmán Imre első kottája. Szomaházy István cikke négy primadonnáról. Balázs Árpád legujabb kottája. Emil Jannings teljes naplója. Hans Diebatsckl A nagy énekesnő regénye cimü regénye, amely Jeritza Mária életét tárgyalja. Orth György három oldalas cikke a fotball művészetéről. A nótás kapitány teljes szövege és sláger kottái. Mindezeken felül számtalan képet és érdekes cikket közöl a vidéki rovatban, mely a vidék valamennyi primadonnájának arcképét közli. Gelléri Andor Rádio törzsasztal cimü cikkét, Vigh Jenő cikkét, amelyben a kultnszminisztérium államtitkára nyilatkozik a vidéki szinészetről, Stób Zoltán cikkét, amelyben a szinész egyesületek vezetői mondják el véleményüket a vidéki szinházak sorsáról. Minden várost érdeklő cikkek és képek gazdagitják a Szinházi Élet karácsonyi számának vidéki rovatát. Az album vastagságu karácsonyi szám ára 15.000 korona.

Karácsonyi és ujévi

SZŐRMEVÁSÁR

kész boák

Szőcs Béla szücsmesternél

Zalaegerszeg, Rákóczi-utca 21.

Vas- és rézbutor ágybetétek

Összecsukós ágyak, rézfüggönyrudak.
Legolcsóbban szállit:
PROHÁSZKA-GYÁR Bpest, VII., Gr. Zichy-J. u. 46.

Kakas Ágoston

könyvnyomdája, könyv-, papir- és irószerkereskedése

Zalaegerszegen,

az „Arany Bárány" épületében.
A „Zalavármegye" kiadóhivatala.

TELEFON: 1-31

Nyomdai munkák:

Meghivók, falragaszok, üzleti és családi értesitések, névjegyek stb. izléses, csinos kivitelben. Irodalmi és zeneműujdonságok, művészi képeslapok, képek, levélpapirok, (diszdobozok és mappák), irodaszerek, irópapirok legjobb minőségben, legolcsobb napi árban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Boldog karácsonyi ünnepeket kivánunk munkatársainknak, előfizetőinknek és olvasóinknak.

Ego Pécs. Kérjük több versét beküldeni, csak ugy tudunk itéletet mondani. Kérjük, irja meg teljes nevét és pontos cimét. A papirnak csak egyik oldalára méltóztassék irni. — **K. E. Zalaegerszeg.** Verse kiszorult a karácsonyi számból. — **Homo.** Sajnos, a karácsonyi számra már későn érkezett. Megőrizzük. Lapot rendesen kapja? — **P.H.R.** Kedves levelét nagyon köszönöm. Egymás után érkeznek hasonló tartalmu levelek. Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy a kitüzött célt a kitüzött összes tervek megvalósításával mielőbb elérjük. Az elmaradt számokat postára adjuk. Üdv. — **H. M. Nagykanizsa.** Verseit kérjük mégegyszer beküldeni, de csak a papir egyik oldalára irjon. Kérünk még több verset, akkor megmondhatjuk véleményünket. A grafológus részére sziveskedjék egy legalább 10—12 sornyi irást küldeni, mert egy sor nem elég. Pontos lakáscimét is kérjük. — **F. R. Pécs.** Versek megjöttek. A levelet átadjuk a grafológusnak. — **N. R. Szombathely.** Kézirat megjött. Kérem a Hir ama számának szives megküldését, melyekben lapunkról szó van. — **G. L. Győr.** Cs. L. fényképe megérkezett. Kért dolgokra még egy kicsit várni kell. — **F. G. Siófok.** Az „Arany" már megjelent. A régebbi hiányzó számoknak utána nézünk. A könyvkiadást illetőleg: lehet róla szó. — **Homoix.** Nem közölhető. — **K. J. Pápa.** Nem közölhető. — **N. F. Szombathely.** A karácsonyiról a most beküldött vers már lekésett. Várom az Ady-munkát. Üdv. **R. S. Kótaj.** A fényképre még szükség van, mert még nincs klisérozva. Naptárért méltóztassék közvetlenül a Fülöp-nyomda, könyvkereskedéshez (Zalaegerszeg) fordulni. — **P. K. Szombathely.** Hogy mikor kerülnek sorra, azt ebben a pillanatban nehéz lenne megmondani, mert nagyon sok régebbi kézirat áll rendelkezésre. — **U. I. Pécs.** Fénykép megérkezett. Köszönjük. — **M. L. Budapest.** Megérkeztek. — **Kroki.** Hogy sötétben szabad lett volna-e a kapuban csókolóznia az Önt hazakisérő imádójával? Kérdezze csak meg a — mamától. A lehető legcsattanósabb feleletet fogja rá megkapni. — **Cs. L. Vásárosmiske.** Mikor kapunk kéziratot? **Sz. Pécs, L. A. Sümeg:** Műsor mai számunkból kimaradt. Január 4-iki számunkban feltétlenül jönni fognak.

Ebből a számunkból több mutatványszámot küldöttünk szét. Kérjük azokat, akik a lapot megtartják, sziveskedjenek az előfizetési dijat mielőbb megküldeni. Akik nem akarják a lapot járatni, értesitsék erről egy levelezőlapon a kiadóhivatalt.

A levelek bérmentesitésére kérjük ügyelni, mert a posta a hiányosan bérmentesitett leveleket megportózza.

A „Visszhang" következő száma a közbeeső ünnepek miatt, január 4-én jelenik meg.

Levélben csak akkor válaszolhatunk, ha válaszbélyeg van mellékelve a kérdéshez.

A Visszhang Naptárát előfizetőink és munkatársaink 6000 K előzetes beküldése ellenében megkaphatják a Fülöp-nyomdától, Zalaegerszeg.

Levelek a Visszhang szerkesztőségének, előfizetések a kiadóhivatalnak (Nagykanizsa, Magyar-u. 11/a.) küldendők.

Szombathelyi munkatársainkhoz.

Tisztelettel értesitjük szombathelyi munkatársainkat, hogy szerkesztőnk dec. 27-én (szombaton) Szombathelyen fog tarózkodni és fontos ügyben t. munkatársainkkal megbeszélést tartani. Kérjük ezért szombathelyi munkatársainkat (Fóthy Ernő, Nowinszky Rezső, Finta Sándor, Németh Ferenc, Németh János, Claudiny Géza, Szilassy Lajos, Pék Károly, Kemenes L. Géza és Kárpáti József urakat), hogy 27-én délelőtt 10 órára sziveskedjenek megbeszélésre a Sabaria éttermében összejönni. Esetleges akadályokról kérjük Nowinszky Rezső urat („Hir" szerkesztősége) értesiteni. Tisztelettel a Szerkesztőség.

Műbutorkiállitás!

Uri- és hálószoba-különlegességek.
Hitelképeseknek fizetési kedvezmény.

Trotzer és Widder butoripari r. t.
Budapest, Wesselényi-utca 18. szám.

Kérjen
Wellner alpakkaezüst evőeszközt!!
Legjobb ezüstpótló.
Kapható mindenütt.

308

Szenzációs oldal Ince Sándor hetilapjának a

Szinházi Élet-nek

karácsonyi száma.

Ára: **15.000** korona.

Kiadótulajdonos: **Visszhang Kulturvállalat**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Magyar-utca 11/a. sz. alatt
Szerkesztésért és kiadásért ideiglenesen felel:
Fülöp János
Minden cikkért irója felel.

Hol kapható a Visszhang ?

Pécsett:

Király-utca: 1. sz. Különlegességi tőzsde, 10. sz. Nagytőzsde, 34. sz. Tőzsde, 42. sz. Schmeiszl Ferenc cég. Ferenciek-utca: 16. sz. Tőzsde, 35. sz. Tőzsde, Rózsa Testvérek papirkereskedés. Irgalmas-utca: 1. sz. Tőzsde, 20. sz. Tőzsde. Rákóczi-ut: 48. sz. Tőzsde, 85. sz. Tőzsde. Kossuth Lajos-utca: 10. sz. Tőzsde. Munkácsy M.-utca: Tőzsde. Szigeti országut: 5. sz. Tőzsde, 58. sz. Tőzsde. Zsolnay Vilmos-utca: 44. sz. Tőzsde. Makár-utca 74. Tőzsde. Kaposvári-utca 6. Tőzsde. Kálvária-utca 51. Füszerüzlet. Szikla-utca 2. Tőzsde. Pécsváradi országut 33. Tőzsde. Basamalom-utca 5. Füszerüzlet. György-utca 13. Füszerüzlet.

Nagykanizsán:

Horváth József és Görög ujságárudájában.

Zalaegerszegen:

Zsömbölyi ujságárudájában, özv. Tormáné Kossuth-utcai trafikjában. és Tornyosné Berzsenyi-utcai trafikjában.

Sümegen:

Horváth Gábor, László és Sarlay könyvnyomdájában és a Dohánynagyárudában.

FATÉR JÓZSEF

uri és női ortopädiai

cipész

ZALAEGERSZEG

Kert-utca 31.

VISSZHANG

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Szerkeszti: HUHN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA, MAGYAR-U. 11/a.

Szerkesztőségek és kiadóhivatalok:

Szombathelyen: Erzsébet királyné-ucca 16. Szerkesztők: Fóthy Ernő és Nowinszky Rezső.
Sümegen: Szerkesztő: Lukács A.
Székesfehérvárott: Tobak-ucca 17. Szerkesztő: Tóth Gyula.
Pécsett: Széchenyi-tér 13. — Szerkesztő: Honthy István. — Kiadóhivatal: Frühweissvölgy 7. Vezető: Zakár László.
Győrött: Deák-ucca 6. Szerkesztő: Geiszler Lajos.
Tapolcán: Szerkesztő: Sylvester J.
Mohácson: Szerkesztő: Husti S.
Pápán: Szerkesztő: Polgár József.

Tóth Gyula

Telefon 191 szám

angol uri szabó

Zalaegerszeg

Széchenyi-tér 5.

Uj helyisége az Arany Bárány épületben

Készitményeink megismertetése végett **bámulatos olcsón** készit valódi angol szövetből vadász-, sport- és sima-öltönyt, felöltő, raglán és téli kabátokat.

NAGY SZŐRMERAKTÁR!

Könyvnyomda — Könyvkötészet

FÜLÖP

könyv, irószer és papirkereskedés

mindennemü iskolakönyvek, iskolai füzetek, zenemüvek, tinták, rajz- és irószerek állandó nagy raktára
Bárhol hirdetett könyv azonnal beszerezhető

Zalaegerszeg

Rákóczi-utca 17. **Kazinczy-tér 2.**

A „Visszhang" karácsonyi számának tartalomjegyzéke:

Móra László: **Békesség a földön.** — Fóthy Ernő: **Fájdalmas esti ének.** — Váth János: **Ady magyarsága és stilusa.** — Kocsis László: **Tul hegyen-völgyön.** — Péchy-Horváth Rezső: **Bertalanéj.** — Klug Kató: **Gyónás.** — Németh János: **Reggel.** — Finta Sándor: **Kései koszoru ifj. Kárpáti Endre sirjára.** — Kárpáti Endre: **Grieg: Sie tanzt.** — Claudiny Géza: **Végig a falun.** — Ábel: **A szivemet.** — Kárpáti József: **A szivtelen.** — Szirt Ferenc: **Pajtás, ne sirj!** — Orion: **Kézimunka.** — Kulcsár György: **Karácsony a Volga mentén.** — Pék Károly: **Esték.** — Matolcsy László: **Jézus a tengeren.** — s. Zöld Ferenc: **A kódvándor meghal.** — Geiszler Lajos: **Fák temetése.** — Horváth Imre: **A legszebb dalunk.** — Radványi Sándor: **Finta Sándor.** — Kemenes L. Géza: **Az én halottam.** — Jeszenszky József: **Őszi álmok.** — Somogyi János; **Áldozat.** — Nemes József: **Bomlott lanton.** — Urr Ida: **Karácsonyi méla zsoltár.** — Homo, R. S.: **Könyvekről.** — Fehér Rózsa: **Életvárásom.** — Barbarits Lajos: **Boszorkány-szombat.** — Csanády János: **Melyik?** — Erdély László: **Bucsu a régi kedvestől.** — Lányi György: **Olaszországi levelek.** — Bálint György: **Ha volt valami.** — Nowinszky Rezső: **Ködország.** — Beata: **Első kacagás.** — Bálint István: **Dr. Statisz Titusz élete és halála.** — Németh Böske: **Csendes vallomás.** — Horváth Gyula: **Várok.** — Klein László: **A „Visszhang" házi itélőtáblája.** — **Szinház.** — **Hölgyek rovata.** — **Grafológia.** — **Gyermekeknek.** — **Vidám irások.** — **Különfélék.** — **Szerkesztői üzenetek.** — **Eleven Ujság.**

XIII/13. Pécs, 1924. Karácsonyi üdvözletek, vidámságok és közérdekü közlemények.

ELEVEN UJSÁG

A „Visszhang“ állandó melléklapja, külön előfizetés nélkül. — E lapot érdeklő mindennemü szellemi és anyagi küldemények közvetlenül Zakár László címére — Pécs, Frühweisz-völgy 7. — küldendők.
A „Visszhang“ előfizetési ára: egy hónapra 10.000 korona, negyedévre 30.000 korona.

Karácsonyok

Aranyhaju, szőke kis leány.

Az idén volt 6 éves s most hozta a Jézuska az első karácsonyfát neki.

Merész, mélységes szemeiben könny csillog, a legdrágább gyöngy: az öröm könnyei!

Midőn meggyultak a csillogó fa halvány lángjai, kezeit imára kulcsolta s gyermeki lelke Istenhez szállt: imádkozott.

A mögötte álló apa s édesanya boldogsága tulvilági volt s egyetlen gyermekük lénye, *jövője* töltötte be lelki világukat.

Megkoronázta a családi boldogságot a nagy szülők jóságos tekintete, mely gyermekük, unokájuk jólétéért odafordult, ahonnan származik minden jó adomány és tökéletes ajándék. Jelen volt itt a hamisitatlan bibliai hit, tehát a béke, az áldás, tehát az Isten.

*

A falu legvégén alacsony kunyhó áll.

Náddal fedett rozoga alkotmány. Az eresz alja nem üti meg az embermagasságot.

A máskor mohos tetőt vastag hólepel fedi.

Az udvar, a kert sivár, rideg.

Még szél sem zavarja a karácsonyest csendjét.

A kicsiny, alig butorozott, fehérre meszelt s ujonnan tapasztott „padozatu“ szobácska két öregnek nyujt védelmet a tél hidege ellen.

Az anyóka a boglyakemence padkáján ülve melengeti görnyedt hátát.

Munkáját végezte már. A festett asztalkán fekete kalács, kopott kulacs, egy tányéron összehalmozott husfélék teszik szokatlanná, ünnepélyessé a barna kenyér és hideg viz megszokott, egyszerü hangulatát.

Az öreg ember a hold világánál bajlódik valamivel.

Háromszázhatvanöt napja éppen, hogy ugyanazt csinálta.

Egyszerü mécsesbe olajat önt, de a belet nem fogja a rozsdás „srófˮ.

Máskor a nappal kelnek és feküsznek, de most karácsony estélye van s ki tudja, talán az utolsót tölti együtt az anyjukommal.

Hadd legyen hát fényes, kivilágitott a családi szentély.

Nyolcvan és hetvenéves vállaikat megviselte az idő. Tenyerük kérges, testük megtörött.

Szemükben már kiszáradtak a könny csatornái régen. — Szivük hideg, kamrájuk üres.

Nehéz, gondteljes napjaik jutalma ez. Elhagyta őket ember s talán az Isten is?

Oh nem! Ez utóbbi velük van.

Éppen hetet ütött a kakukkos óra, midőn a távoli harangszót vélte hallani fülük, bár imára sem hajlik már csontos, kiaszott kezük, de ajkaik mozgása árulja el, hogy lelkük Istenhez szállt, a két öreg szótlanul ünnepel; nem vár reájuk más, csupán az örök nyugvás, a sir.

*

Elmélkedésünk szálait meg kell szakitanunk.

A boldog szülők reményével ál-

lunk az „Eleven Ujság“ tizenharmadik karácsonyánál. De csillogó karácsonyfa még nem ég, lelkünket még mindig a kétely és bizonytalanság marcangolja.

Mégis az egyetlen gyermek magunkra hintett boldogságával ünnepeljük tizenharmadik karácsonyunkat a falu végén álló, Frühweiszvölgyi kis kunyhóban, nem tudva azt, nem lesz-e ez egyszersmind az utolsó?

Reméltünk, mint amott s dolgoztunk, mint emitt, de ki tudja, lesz-e osztályrészünk legalább egy olyan nádfedeles házikó, ahol a tél hidege, a *fagyasztó közöny* elől nyugodtan huzódhatunk meg.

Csodálatos küzdelmek közt folyt le az „Eleven Ujság“ tizenhárom esztendeje, tudjuk ezt mi, — tudják ezt mások is!

A gyermek nem várja nehezebben a Jézuska ünnepét, mint mi várjuk azt.

Hála Isten, végre itt van.

Szegénységünkhöz és szerénységünkhöz mérten ünnepi diszt óhajtottunk ölteni mi is, eképen dicsérjük a ma született Krisztust, hátha mindannyian ujra születnénk ő vele.

E reményben kivánunk olvasóinknak boldog ünnepeket és majd — jobb hétköznapokat is!

Zakár László

Reggeltől estig kész a ház

(Magyar mérnök találmánya)

Az „Eleven Ujság“ előző számában ily cim alatt részletesen beszámoltunk a szab. szállitható, szigetelt falu vasházról, amely meglepő olcsósága, gyors felállithatósága, valamint a kőépitkezéssel majdnem egyenrangu tartóssága folytán hivatva van a sulyos lakásinség azonnali megszüntetésére.

A szabadalmazott épitkezés cca. 30—40 százalékkal olcsóbb a hasonló méretü kőépületnél. Minthogy a gyár már elég nagy mennyiségü kész anyaggal rendelkezik, *a házak azonnal szállithatók s azokat bárhol hat óra alatt felállitja a cég.* Az épületek *teljesen tüzbiztosak, abszolut stabilak, szárazak*, szakértői megállapitás szerint *egészségügyi tekintetben semmi kivánni valót nem hagynak, fütési szempontból jelentékeny fütőanyag megtakaritást* tesznek lehetővé, földrengés és villámcsapás ellen minden eddigi épitkezési módnál biztosabbak.

A házakat tetszésszerinti *tervrajz alapján* (hallokkal, erkélyekkel, lépcsőházakkal, üvegverandákkal, tornyokkal, de legfeljebb egy emelettel és mansarddal) *bármely épitkezési stilusban, kivánatra megtévesztésig a kőépület impresszióját keltő külalakban a szükséges méretekben* szállitja a gyár.

A ház falába szekrények, fürdőmedencék épithetők, gáz, villany és vizvezeték szerelhető be. A falak moshatók; ami közegészségügy szempontból jelent nagyon sokat és végül a ház a körülményekhez képest elég olcsó. A szobák megnagyobithatók, sőt a házhoz bármikor épithető még egy-két szoba, vagy akár több is. A vasház fütése igen jelentékeny fütőanyag megtakaritással jár; mert a ház falainak hő szigetelőanyaga sokáig tartja a meleget a szobában és a vasszobák könnyen füthetők. A Förster-féle vasház-találmány nagyjelentőségü és ugy értesülünk, hogy a kormány is érdeklődni fog a találmány iránt.

Lapunk szerkesztősége jól sikerült fényképfelvételeket készittetett, melyeket a közönség bármikor megtekinthet 40 millió korona nélkül is, — mert csak ennyibe kerül a vasház.

Egymás között ha valamit hirdetni akar, pl. ha munkát, állást, ismeretséget keres, vagy ha valamit eladni vagy venni, esetleg cserélni akar, ugy forduljon hozzánk bizalommal. Mi elintézzük. — Pénzt nem kérünk érte!

Magyar sirató

Irta: **Pálinkás Béla**

Fehér nyoszolyámat,
Virágos portámat
Jaj, de szánom-bánom,
Többé sose látom.

Hull a szemem könnye,
Gyász a magyar földje.
Lesz-e még itt reggel
Rózsás napkelet el?

Lesz-e még itt hajnal?
Jön-e még az angyal
Magyarok álmával,
Zenés harsonával?

Zenés harsonával,
Béke pálmájával:
— Szegény, bus magyarok,
Im, szabadok vagytok!

Jaj, de nagyon szánom,
Jaj, de nagyon bánom,
Virágos portámat,
Fehér nyoszolyámat!

Fehér nyoszolyámat,
Árva violámat,
Én szegény anyámat:
Édes, jó hazámat!

Az elveszett napló

Irta: **Gotthár Antal**

(Nov. 12.) Férjem mostanában késő este jön haza. Velem szemben idegeskedik. Egész más a magaviselete . . .

(Nov. 24.) Ma névtelen levélben figyelmeztetnek, hogy vigyázzak, mert férjem megcsal. Meglepett és a szivem fájni kezdett. Ezentul minden lépését figyelni fogom és ha igaz, akkor végzetes cselekedetre határzom el magam. Eddig azt gondoltam, hogy nem szeretem a férjemet és most érzem, mennyire megszoktam. — Isten legyen neki irgalmas, ha mást szeret, a hütlen lakolni fog!

(Dec. 2.) Bekövetkezett! Hinni sem merek magamnak: — mostoha anyám és a férjem . . . az aljas bünt tudatni fogom atyámmal és öngyilkos leszek, ezt már igazán nem tudom elviselni.

(Dec. 13.) Atyám! Édesatyám mit tettél?! Megölted anyámat és a férjemet? Jaj nekem . . . (Értelmetlen szavak következnek, azokat nem lehet elolvasni, mert elmosták a könynyek. Másnap a faluban annak is hire terjedt, hogy e napló hősnője, az életre való szép fiatal asszony öngyilkos lett. Később derült ki, hogy bánatában halt meg. A csendőrök pedig most kisértek be megvasalva egy gyilkost . . .) (Vége.)

Emlék

Irta: ***Honthy István***

Előttem sohse zongorázott,
Mássokkal négykezest is játszott.

De kis kezét ha kezemben feledte,
Schubert-dalok trilláztak a lelkembe'.

Tekintete mást vakmerőn igézett,
Rám alázattal, csak titokba' nézett.

De két szemének sátoros palástja
Tüzes parázst hamvasztgatott magába'

Másokra mindig vidáman mosolygott
S ha rám nézett, arcán árnyék borongott.

De egy vonás a szája szögletében
Igaz barátott rejtegetett nékem.

Mások előtt pompázott pongyolában
S én mindig szük selyemderékban [láttam.

De karcsu teste minden vonalára,
Simogatón szállt szemem pillantása.

Mások számára volt a való élet,
Nekem csak a jövőre szép igéret.

Boldog jelenné nem teljesedett,
S a mult legdrágább szűz emléke [lett!

Apró elevenségek.

— **Mégis csak disznóság.** Dokár Mihály Pfiladelphiai disznókereskedő egy harmadrangu szállodába szált meg. Amikor nevét bele akarja irni a nyilvántartási könyvbe, észreveszi, hogy egy poloska mászik a könyv lapján. Igy szól a portáshoz:

— Na, tudja, az, hogy a poloskák fönt a szobákban mászkálnak az ágyban és nem hagynak aludni, az még megjárja, de hogy ez a bestia ide lejön és a nyilvántartóban direkt megnézi, hogy én melyik számu szobában fogok aludni, az már mégis csak disznóság!

— **Egy sürgős eset.** Az egyik papirüzletben egy hölgy toilette papirt kér.

— Fájdalom — mondja a kiszolgáló sedgéd — jelenleg teljesen kifogyott s csak a jövő héten kapunk ujat.

— Sajnálom, — feleli a högy — addig nem várhatok!

— **A költőkről.** — Mondd, kérlek, ki a te kedvenc költőd?

— Most látom csak, milyen ostoba vagy barátom, ki lenne más, mint a feleségem? *(Csa-ri.)*

Megnyilt a „Fortuna“

Reklámogrof

Pécs, a Kolos-müterem ablakán

Király-utca

Pécs forgalmas utvonalán bármilyen üzletnek, mühelynek vagy raktárnak alkalmas

ÜZLETHELYISÉG

azonnal átvehető a bérlőtől. Cim az „Eleven Ujság“ kiadójában, Pécs, Frühweisz-völgy 7.

Egymás között

Levelezés.

Ki levelezne e helyen szórakozás céljából? Közölje velem cimét „Szellemi torna“ jeligén a pécsi kiadóhivatalnál. *(— E)*

H. Lászlóné, Nyiregyháza. Amit igértél, miért nem jön? Fiadat érdekli az ügyünk. Magdusék egészségesek. Majd egyszer levélben többet! Üdvözölnek a pécsiek! *(— E)*

Hadi özvegyek és árvák közöljék cimüket és hadi szerencsétlenségükre vonatkozó adataikat Gladányi Mihály bajtárssal, Budapest, Alsóerdősor-u. 18

Házasság

Férjhez menne 42 éves, szép, magas, független, két szoba-konyhás berendezett lakással rendelkező gyermektelen özvegy idősebb uriemberhez. Egy gyermek nem akadály, csupán a lelkiek fontosak. Szives válasz dupla boritékban *„Jó karácsony“* jeligére kéretik az „Eleven Ujság“ kiadóhivatalába: Pécs, Frühweisz völgy 7. *(— E)*

Megismerkednék házasság céljából 45—50 év körüli szerény igényü intelligens férfivel. Berendezett lakásom van. Leveleket „Egyedül“ jeligére a kiadóba kérek. *(— E)*

38 éves róm. kath. vagyonos gyáros és nagykereskedő *házasság céljából* ismeretségét keresi 18—24 éves urileánynak, akinek legalább 1 milliárd kor. értékü vagyona van. Leveleket ügynökök kézirásával „Örök boldogság“ jeligén e röpirat kiadóhivatala továbbit. *(— E)*

Nősülne 33 éves intelligens, jomegjelenésü önnáló vidéki kereskedő. Jó házból való, finomlelkü urleányt avagy fiatalabb özvegyet hozománnyal keres. Ügynökök kizárva. Leveleket kérem Grünspan gépüzlet Budapest, Váci-ut 8 szám A. Gy. részére küldeni e lapra való hivatkozással. *(— E)*

Érettségizett fiatalember, bőr- és cipőfelsőrész szakmában perfekt, *feleségül venne* 16—20 éves leányt, aki önállósításhoz segitené. Szives választ „Berson“ jeligére a kiadóhivatalba kérek. *(— E)*

Oktatás.

Tanyára oktatót keresek 2 hatodik és 2 első gimnázistához. Weis, Kisszekeres, (Szatmár m.) *(g)*

Hegedütanitást akadémiai módszerrel vállalok. Révész, Budapest, Dohány-u. 10. II. 7. *(g)*

Foglalkozás.

Német kisasszony két nyolcéves kisleányhoz felvétetik, aki háztartásban is segédkezne. Reichmann Vilmos, Debrecen, IV. Széchenyi-u. 22.

Mindenes szakácsnő kərestetik vidékre. Jelentkezni lehet a délelőtti órákban Pécsen, Apáca-utca 5. Földszinten jobbra. *(l)*

Írássegédet azonnali belépésre keres Benedek Oszkár, Pápa. Teljesen önállóan dolgozó, aranymüves javitásokhoz is értő ajánlatát kéri. *(ny)*

Házvezetőnőt idősebbet keresek idősebb ur mellé, ki az összes háziteendőket is ellátná. Révész Sándor, Kőbánya, Liget-tér 2. III. 3. *(y)*

Vincellért keres Varga kocsigyáros Pécs, Rákóczi-ut 34. *(l)*

Háztartásban jártas német kisasszony kerestetik 2 és fél éves gyermek mellé. Feldmann, Budapes, Dohány-utca 16. *(g)*

Bolt (később esetleg kocsmakezelői) állásra január elejére pályázatot hirdet a Déneslak-i szövetkezet. (Vasmegye) Ajánlatok a szövetkezet igazgatóságához, vagy a Hangya kirendeltségéhez: Szombathelyre küldendők. *(a)*

Két cipésztanonc fizetéssel felvétetik. Pécs, Deák-u. 4. Bőrszövetkezet. *(y)*

Géplakatos tanoncnak egy jó házból való fiut azonnal felvesz ifj. Gaál János épület és géplakatos, Kiskőrös, (Majoros ház).

Munka kinálat.

Házvezetőnői állást vállalna középkoru, intelligens, egyedülálló asszony. Tejgazdaságban, baromfitenyésztésben, főzésben, németben perfekt. Szolgáló mellett pusztára is megyek. Hosszu éves bizonyitványaim vannak. Schükné, Steiner cimén, Budapest, Rombach-utca 16. II. 7. *(g)*

Ha Pécsre jön,

tekintse meg Jäger Félix

kalapos üzletét,

(Zsolnay Vilmos-u. 7.)

ahol saját gyártmányu

kalapok, sapkák

kaphatók és javitások gyorsan és jól eszközöltetnek. —

Megnyilt e hóban **GRAUMANN GUSZTÁV** Telefon: ezeregy.

ujabb fiókja

Király-utca 22. szám alatt, volt menetjegy iroda helyiségében, ahol naponta meleg és hideg hentesáru kapható.

Ujévi Vásár!

Aranyláncok, Mária amulett, gyürük, függők, karkötők stb., olcsó áron vásárolhatók

Bálint ékszerész és órásnál Pécs, Király-u. 11. szinházzal szemben

Nagy választék!

Arca bájos lesz! Szeplője, májfoltja nem lesz, ha

Éden-

krémmel

ápolja. Főraktár: „Éden" drogéria Pécs, Király-u. 18

Kapható: Mohács: Meltzer drogériában, Siklós: Hangya-Szövetkezetben, Szigetvár: Szendi János illatszertár, Vajszló: Kiss Lajosnál, Sellye: Markovics István illatszertárában.

Fábits

szücsszalón

Budapest, Rákóczi-ut 64. I 12.

Ismét vállal mindennemü szücsmunkát, átalakitást és javitást

FÜSZER ÉS CSEMEGE

cikkeknek legszolidabb bevásárlási forrása:

Sauerwein-nél

Pécs, Ferenc József-u. 26. sz.

Bélyegzőt

a legjobb kivitelben készit

Piskur Antal Pécs

Király-utca 7. szám.

Leher Testvérek

sajtgyár

Pécs

Készit kvárglit, sajtot és vajat.

1925.

évi magyar családi képesnaptárak megérkeztek!

Terjedelme több mint 100 oldal. Tartalmaz rengeteg képekkel illusztrált elbeszélést, verset és különféle hasznos tudnivalókat. Megrendelhető és kapható az „Eleven Ujság" kiadóhivatalában Pécs, Frühweisz-völgy 7. sz,

Ára 10.000 korona.

Ha jó süteményt akar enni,

KLEIN

cukrászdába tessék menni

TELEFON: -57

DECSY

irógépműszerészet

Pécs, Jókai-tér 11

Telefon: 763.

Használt és uj irógépek, valamint azok kellékeinek raktára.

KARPELESZ

drágán vesz, olcsón ad!

Butorok, ékszerek és különféle tárgyak adás-vétele előnyös feltételekkel csak

Kerpelesz Lajosnál

Pécs, Rákóczi-ut 62.

Legujabb őszi és téli áruk érkeztek!!

Öltöny, felöltő, raglán és télikabát kelmék nagy választékban. Legujabb divat szerint készitek saját és hozott szövetekből.

Olcsó és pontos kiszolgálás! **KIEFER szabó cég, Makár-u. 26. Telefon 13-57.**

Németh Mariska és Társa

uri- és női-divatkülönlegességek áruháza

Alapitva: 1912-ben. Zalaegerszeg Telefonszám: 114.

Állandó nagy raktár: Joss (oroszlán védjegyü) fehérnemüekben, Gyukits, Pichler, Halban és Damask kalapokból, Hamerli keztyükből. **Legnagyobb raktár mindennemü selyem-, pamut- és gyapjufonalakból.**

Külön női kalap-üzlet!

Megjelent a háboru óta az első teljes magyar lexikon

a **VILÁGLEXIKON**

1000 oldalon, hófehér, békeminőségü papiron, teljes vászonkötésben, elsőrendü illusztrációkkal.

Első dunántuli villanyerőre berendezett festékgyár

Kardos Henrik és Társa

Pápa. ═══ Fióküzlet: **Zalaegerszeg,**

Rákóczi-ucca 1. sz., Schütz áruház mellett.

Benzin
Gépolaj
Hengerolaj
Iszapolt kréta
magánosok és gazdaságok részére
Ecsetek
Kefék
minden iparág számára.

Állandó nagy raktár

Kész olajfesték
Kerti butor-zománc
Kocsi lackok
Kátrány
Carbolineum
Gips

Nagyban! :: Kicsinyben!

Művész olajfestékek tubusokban
Minden szinü kész festékek méhkaptárak festésére
Ruhafesték
Aranyozok
Enyv
Grozit bőrfedéllemez gyári lerakata
Olcsó árak!

ZALACSÉBI GŐZMALOM ÉS GŐZFŰRÉSZ-VÁLLALAT

LANDLER DEZSO
ZALACSÉB-SALOMVÁR

Modern gépekkel felszerelt
GŐZMALOMTELEPÉN
elvállal
vám-őrlést
magánosok, uradalmak, kereskedők és ipari vállalatoktól.

Elvállal s a leggyorsabban végez
GŐZFŰRÉSZTELEPÉN
a megadott méretek szerint
bérfűrészelést és gőzölést.

Zalaegerszegi bizományos, gabona és rönkfa bevásárlóhely:
Özv. Grünbaum Samuné Rákóczi-u. 13. Telefon: 105 szám

Zalai Károly könyvnyomdája, Nagykanizsán.